

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Okorvölgy Község Önkormányzata

2019.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	4
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi Háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és aromák helyzete, esélyegyenlősége	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	49
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	56
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	61
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	69
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	70
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terv (HEP IT)	71
1. A HEP IT részletei	71
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	71
A beavatkozás megvalósítói	72
2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	78
3. Megvalósítás	81
4. Elfogadás módja és dátuma	85

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák¹

Asszimiláció: A kisebbség beolvad a többségbe: önkéntesen vagy kívülről való nyomás hatására átvéve annak kulturális sajátosságait és elhagyva a sajátját.

Marginalizáció: Valamely társadalmi csoport önhibáján kívül a társadalom peremére kerül.

Szegregáció: A társadalom valamely szegmensében megvalósuló erőszakos és/vagy intézményi-strukturális, nyílt és/vagy rejtett elkülönítés.

Szeparáció: A társadalmi kirekesztéssel és/vagy a társadalmi asszimilációval szembeni védekezésként megvalósuló önkéntes elkülönülés (pl. nemzetiségi intézmények).

Integráció: A társadalom különböző csoportjainak közös térben megvalósuló sikeres együttélése, illetve az együttélés feltételeinek megteremtése. Az integráció egyik változata a „rideg integráció”, mely fókuszában a csoportheterogenitás létrehozása áll, és amely nem tesz tartalmi beavatkozást a heterogén csoportban történő sikeres fejlesztésre.

Inklúzió: Alapértelmezése a befogadás, azaz az exklúzió (kirekesztés) ellentétes irányú folyamata. Azon a társadalmi felismerésen alapul, hogy különböző életmódok és identitások létezhetnek egy időben és egy helyen, és hogy a közöttük létrejövő kommunikáció gazdagítja mindegyik résztvevőt. Az inkluzív társadalom, mint szemlélet követői a kölcsönös befogadást tartják szem előtt minden területen.

Inkluzív (befogadó) nevelés: Az integráló nevelési térben a gyerekek/tanulók befogadó nevelése akkor tud megvalósulni, ha a gyerekek/tanulók társadalmi és kulturális háttéréből, valamint egyéni adottságaiból adódó különbségeire az intézmény komplexitásában képes reflektálni. Vagyis inkluzív az az oktatást-nevelést megvalósító intézmény, mely a gyerek/tanuló csak rá jellemző sajátosságait maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva, azokra értékékként építve alakít ki befogadó környezetet.

¹ Varga Aranka (2006) Multikulturalizmus – inkluzív oktatási rendszer. In Ismeretek a Romológia Alapképzési Szakhoz. PTE Pécs.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, **Okorvölgy Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban** rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait², valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Baranya egyik legkisebb falva Okorvölgy. Azt is mondhatnánk jó értelemben, hogy a világ szélén vagyunk, mert szinte még mindig a természetes környezet itt az úr, szelíd dombjaival, mély csendjével, gazdag madárdaltól szárnyaló derűjével és Okorvölgyre jellemző egyedi klímájával.

Okorvölgy és környéke már a bronzkorban is lakott hely volt. Területén a bronzkori halomsíros kultúra népének nyomait tárták fel. 1542-ben Okorwelgh néven említették az oklevelek. A török időkben elnéptelenedett és csak a 18. században települt újra főleg német és magyar lakosokkal. Okorvölgy az 1900-as évek elején a Baranya vármegyei Hegyháti járáshoz tartozott. Az 1910-ben végzett népszámlálás adatai szerint ekkor a településnek 192 római katolikus lakosa volt, melyből 15 magyar, 177 német volt.

Okorvölgy község Hetvehely községi tanácshoz tartozó társközség mindig is kis község volt és jelenleg is az. A kitelepítés során a község lakossága majdnem teljesen kicserélődött. A lakosság a korábbi időszakban teljes egészében földműveléssel foglalkozott. Az 1970-től az 1980-as évek végéig a település lakossága közül sok férfi dolgozott Bakonyán a bányában, illetve a Bükkösi Állami Gazdaság Szabadságmajori üzemegységében, ahol takarmánytermesztéssel foglalkoztak.

Itt térünk vissza a település egyedi klímájára: a völgy levegője valamivel hűvösebb a környezeténél, s régebben a helybeliek esküdtek rá, - sőt jöttek is gyógyulni vágyók-, hogy enyhíti az asztmás, allergiás panaszokat. A forrása szintén híres. Igen jó vízéért még ma is messziről eljönnek az emberek. Régen ez volt az egyetlen hely, amelynek vizéből a kisbabák is ihattak.

Az 1990-es rendszerváltással megszűnt a tanácsi rendszer. A társközségek önálló polgármesteri hivatalokat hoztak létre, 2013-ig közös körjegyzőséget tartottak fenn, melynek székhelye Hetvehely volt. 2013. január 1-jétől Okorvölgy a Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik. 2014. december 31-ig 11 település (Szentlőrinc, Csonkamindszent, Kacsóta, Helesfa, Szabadszentkirály, Gerde, Velény, Pécsbagota, Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin), 2015. január 1-jétől 7 (Szentlőrinc, Csonkamindszent, Kacsóta, Helesfa, Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin) település helyi igazgatási feladatait látja el a hivatal, amely kirendeltséget működtet Hetvehelyen.

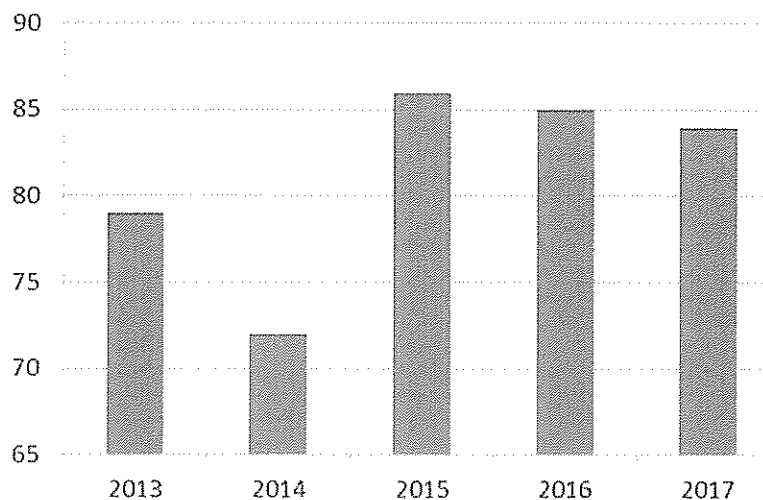
² Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2013	79	
2014	72	91%
2015	86	119%
2016	85	99%
2017	84	99%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Lakónépesség

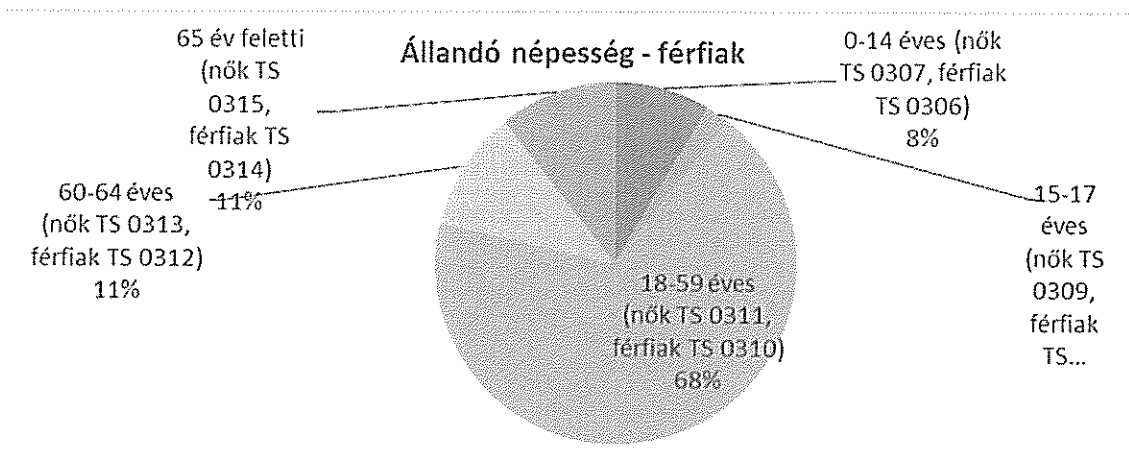
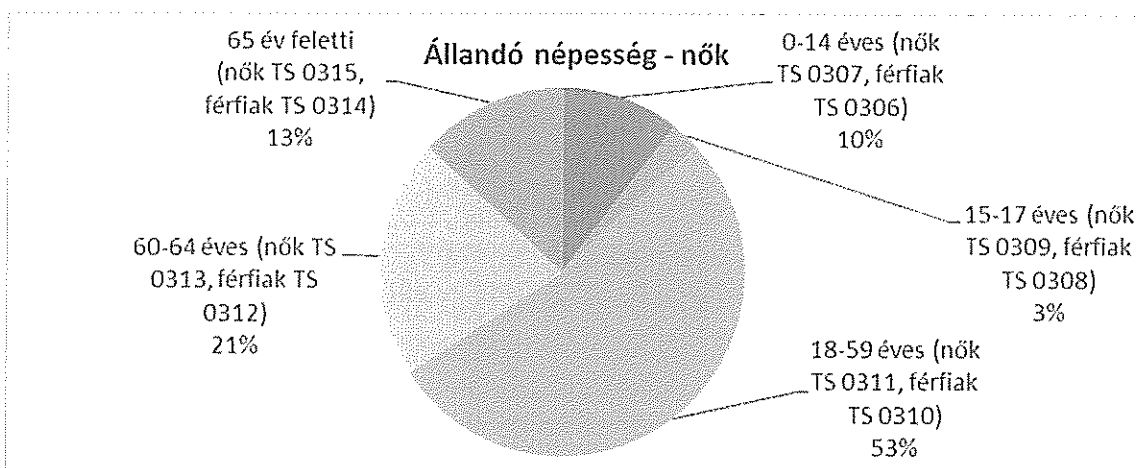

2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	38	47	85	44,71%	55,29%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)	2	0	2	2,38%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	4	4	8	4,71%	4,71%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	1	1	2	1,18%	1,18%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	20	32	52	23,53%	37,65%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	8	5	13	9,41%	5,88%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	5	5	10	5,88%	5,88%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatokból kitűnik, hogy a lakónépesség viszonylag stagnáló állapotot mutat.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

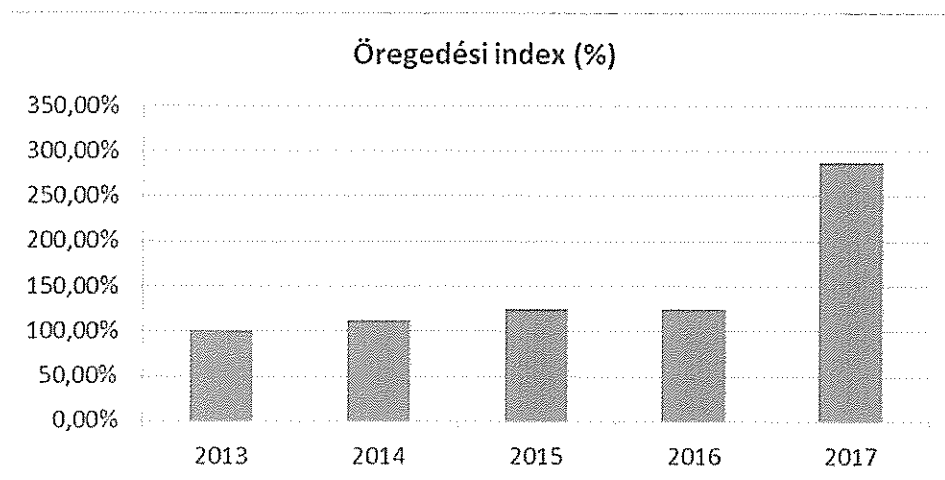
Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	2	2	0
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	3	1	-2
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	2	2	0
Összesen	7	5	-2

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	8	8	100,00%
2014	9	8	112,50%
2015	10	8	125,00%
2016	10	8	125,00%
2017	23	8	287,50%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

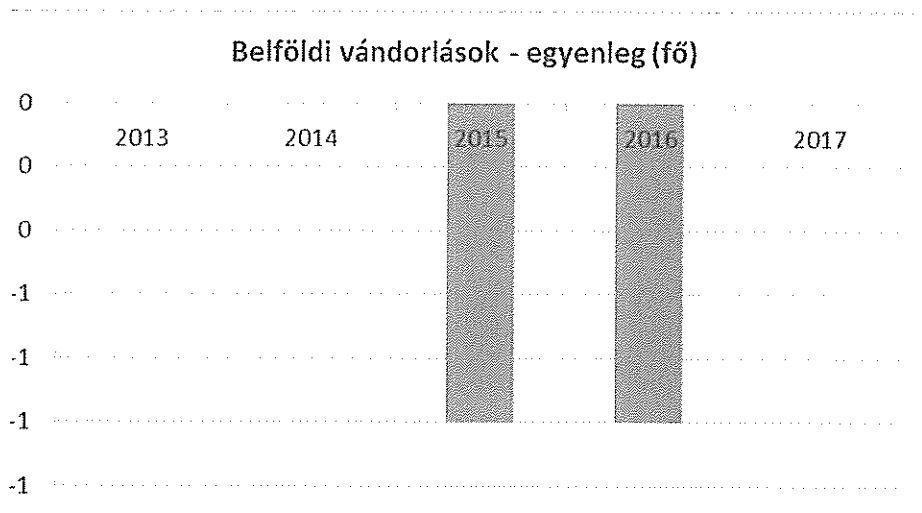

A táblázatból kiderül, hogy Okorvölgy településre is jellemző az országos tendencia. Csökken a születések száma, nő a halandóság.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2013	4	4	0	n.a.
2014	3	3	0	11,63
2015	3	4	-1	-11,76
2016	2	3	-1	n.a.
2017	2	2	0	n.a.

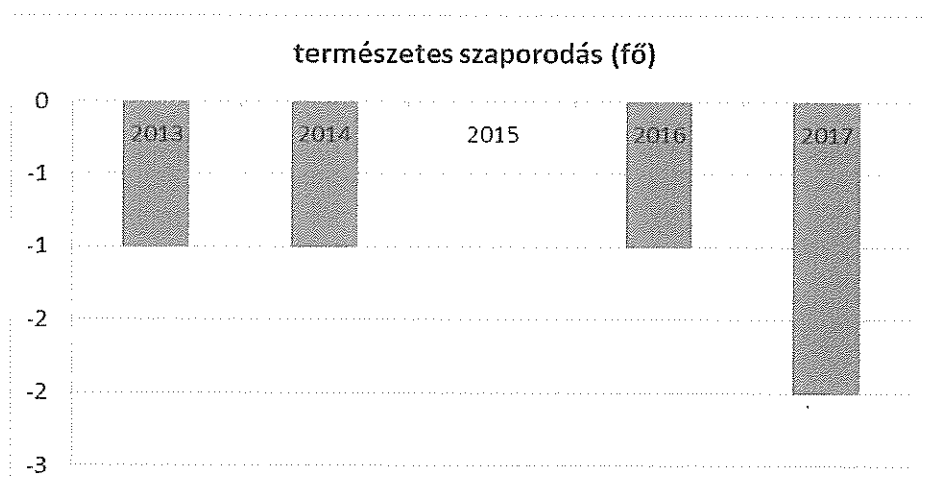
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	0	1	-1
2014	1	2	-1
2015	1	1	0
2016	1	2	-1
2017	0	2	-2

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból jól látható, hogy a településen a születések száma évről évre 0-1 között mozog. Ennek számtalan oka lehet, de nevesítve szerepeltethetjük, hogy a gazdasági válság hatására csökkent a családok gyermekvállalási hajlandósága, valamint a térség negatív munkahelyteremtő képessége miatt sokan költöznek más nagyvárosok vonzáskörzetébe (pl. Pécsre, Budapestre vagy külföldre.)

A természetes szaporodás 1 fő, vagy negatív szám, vagyis magasabb a halálozásokszáma mint az élve születéseké.

A 2011. évi népszámlálási adatok szerint Okorvölgyön 23 fő nőtlen vagy hajadon családi állapotú, 34 fő házas, 9 fő özvegy, 5 fő elvált, élettársi kapcsolatban élőknek 9-en vallották magukat.

Értékeink, küldetésünk

A település csendes, nyugodt környezetben helyezkedik el. A bűnesetek elkerülnek mindennapjainkat. Küldetésünknek érezzük a csendes környezet megőrzését, erre alapozva a fejlesztést. A múlt történelmi és természeti értékeit megőrizni fontos feladatunk. Ezen túlmenően, a változások előidézőiként az utókor számára maradandót alkotni és hátrahagyni szintén lényeges küldetés. Megfelelni a helyi lakosok igényeinek, ugyanakkor világunk változást sürgető kihívásainak is. A település életét felelősen irányítani, gazdasági és környezeti adottságai minél teljesebb mértékben kihasználni fejlődését elősegíteni és a különböző forrásokat felkutatva cselekedni. A település mindenkié, aki közösségünk életét megőrizni, építeni és jobbá tenni akarja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Okorvölgy település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a szolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén, a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1.A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az alaptörvény Szabadság és felelősség című fejezet deklarálja:

A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. A nők és férfiak egyenjogúak.

Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket. (XV: cikk)

2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról:

A jogszabály feladatul adta a települési önkormányzatoknak, hogy öt évente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadjon el.

A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét.

A programalkotás során gondoskodni kell a helyi egyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre, az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításhoz szükséges intézkedésekre, a **közszolgáltatásokhoz**, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre, olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő – piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

A helyi esélyegyenlőségi programot a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el.

A települési önkormányzat az államháztartástan alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

311/2011. (XII.27.) Korm. Rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról

2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni.

E törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

1191. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról
2012. évi I. tv A Munka Törvénykönyvéről
1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
Közhasználatú épületek akadálymentesítési kötelezettségéről szóló 1998. évi XXVI. törvény
2000. évi LX. Törvény a foglalkoztatásból és a foglalkoztatásból eredő hátrányos megkülönböztetéséről szóló,
a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1958. évi 42. ülészakán elfogadott 111. számú Egyezmény
kihirdetéséről
1998. évi LXXXIV. Törvény a családok támogatásáról
2004. évi CXXIII. Törvény a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek
gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát kereső foglalkoztatásának elősegítéséről,
továbbá az ösztöndíjak foglalkoztatásáról
2011. évi CXII. Tv. Az információs önrendelkezési jogról és az információs szabadságról
176/2005. (IX.2.) Korm. Rendelet a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató
munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól
Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti
esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő
megvalósításáról
240/2006. (XI.30.) Korm. Rendelet a társadalmi- gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott,
illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről
10/2006. (II.16.) OGY határozat az új Országos Fogyatékosügyi Programról
1982. évi 10. törvényerejű rendelet a nőekkel szembeni megkülönböztetés minden formájának
felszámolásáról 1979. december 18-án New Yorkban elfogadott egyezmény kihirdetéséről.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség
előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A
program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi
mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program
elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI
rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény
(továbbiakban: FIt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban:
Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt
helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti
szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti
Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció
Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Okorvölgy Község Önkormányzata rendeletek alkotásával igyekszik biztosítani a község működését és fejlődését, valamint a közösségi együttélés szabályait. Mindezek érdekében az esélyegyenlőség szempontjából az alábbi hatályos rendeletet említhetjük:

Okorvölgy Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2015. (II.26.) önkormányzati rendelete- A szociális igazgatásról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátások helyi szabályozásáról.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A Társulás önkormányzatainak képviselő-testületei – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. 146.§ (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget téve, abból a célból, hogy a térség lakói az önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben jussanak hozzá, a Szentlőrinci Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás feladatait az alábbiak szerint határozták el. A térségben működő települési önkormányzatok a Társulást a térség területének összehangolt fejlesztésére (különösen fejlesztési tervek, programok, pályázatok készítésére, megvalósításra), intézmények fenntartására, valamint a fejlesztések összehangolására hozták létre. Ennek keretében közös projekteket, pályázatokat valósítanak meg, óvodák fenntartásával, működtetésével, fejlesztésével kapcsolatos feladatokat látnak el. Szentlőrinc város és további 19 település (köztük Okorvölgy) 2004. májusában hozták létre a társulást.

Hetvehely 2009-ben létrehozta az Idősek Klubja elnevezésű intézményt. Az intézmény tevékenységi köre 2017-től bővült, az idősek nappali ellátása mellett a házi segítségnyújtást és a szociális étkezést is ellátja feladatellátási szerződéssel Okorvölgy és Szentkatalin községek részére. 2019. január 1-től Szociális Szolgáltató Központ és Konyhája néven az önkormányzati konyha működtetését is elvégzi. A megelőző időszakban vásárolt ételmezés helyett, ezen időponttól helyben készül az étel.

Ezen felül társulást hozott létre Szentkatalin és Hetvehely Község Önkormányzatával az óvodai feladatellátásra.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi esélyegyenlőségi program készítése során az alábbi adatbázisok álltak a rendelkezésünkre:

- KSH, TEIR adatbázisok
- OSAP statisztikák adatai
- Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatal Hetvehelyi Kirendeltsége
- BAMKH Szentlőrinci Járási Hivatal
- Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szigetvári Tankerülete
- Hetvehelyi Óvoda által biztosított adatok
- Hetvehelyi Iskola által biztosított adatok
- háziorvosi szolgálat által biztosított adatok
- védőnő adatai
- helyi adatgyűjtés
- szociális gondozó adatai

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli különbségekben mutatkoznak meg és súlyos, megélhetési zavarokhoz vezetnek. Ez az állapot az érintetteket megbélyegzi, és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A mélyszegénység viszonylag újkeletű jelenség az emberiség történelmében, ezért definiálása elég nehézkes. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint: „Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.” Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bek. értelmében:

a) jövedelem: - az Szt. (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétele), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b) vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát

meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

Az önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal a lakosság jövedelmi helyzetére vonatkozóan. A lakosság jövedelmi helyzetére elsősorban az adófizetők száma, másodsorban az egy lakosra jutó jövedelem, illetve a segélyezési adatok alapján lehet következtetéseket levonni.

A településen gépjárműadó fizetésére kötelezett gépjárművek száma: 37 db, az ingatlanok 97 % -nál van gépjármű. A lakók saját tulajdonú ingatlanokban laknak, kiegészítő mezőgazdasági tevékenységet végeznek.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

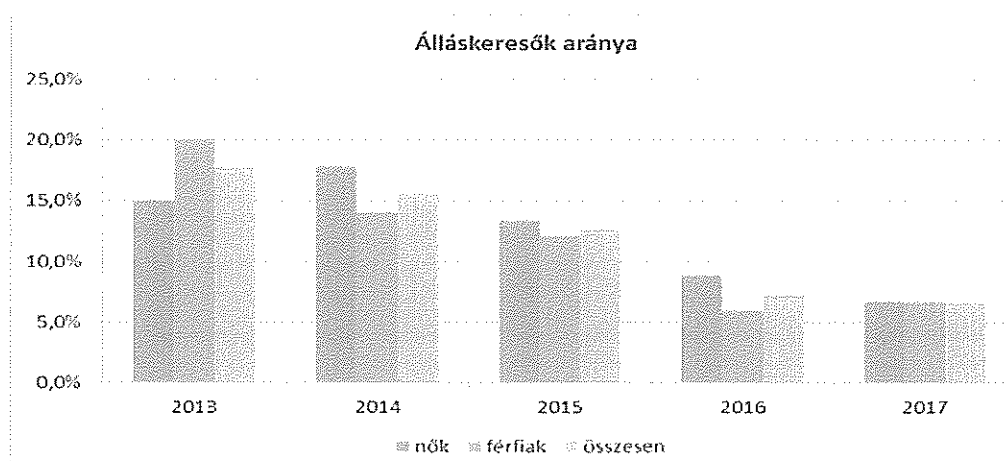
- a) a foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós száma, aránya
- b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága
- c) közfoglalkoztatás
- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük
- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)
- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása
- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen a nyilvántartott álláskeresők száma a vizsgált években csökkent.

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	30	40	70	5	15,0%	8	20,0%	13	17,9%
2014	28	41	69	5	17,9%	6	14,0%	11	15,6%
2015	28	39	67	4	13,4%	5	12,2%	9	12,7%
2016	31	38	69	3	8,9%	2	5,9%	5	7,2%
2017	30	41	71	2	6,7%	3	6,7%	5	6,7%

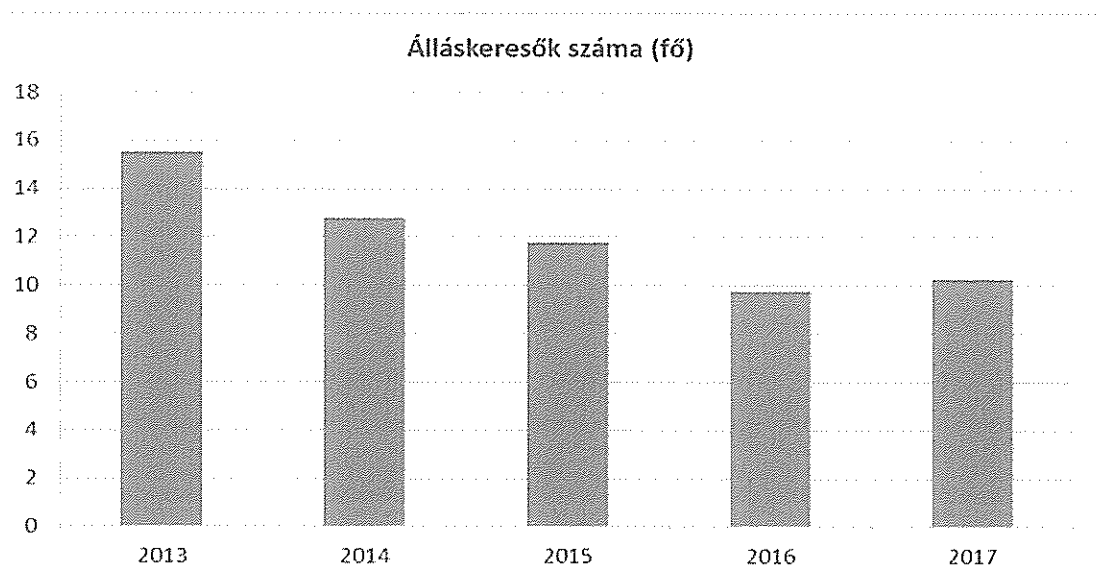
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		15,5	12,75	11,75	9,75	10,25
20 év alatti (TS 1002)	Fő	1	1	1	1	1
	%	8,1%	5,9%	10,6%	5,1%	9,8%
20-24 év (TS 1003)	Fő	1	3	2	1	1
	%	8,1%	19,6%	17,0%	7,7%	4,9%
25-29 év (TS 1004)	Fő	0	1	1	1	1
	%	1,6%	3,9%	4,3%	10,3%	9,8%
30-34 év (TS 1005)	Fő	2	1	2	1	1
	%	9,7%	5,9%	17,0%	10,3%	9,8%
35-39 év (TS 1006)	Fő	1	1	1	1	1
	%	4,8%	5,9%	4,3%	10,3%	9,8%
40-44 év (TS 1007)	Fő	1	1	0	1	1
	%	3,2%	3,9%	2,1%	10,3%	9,8%
45-49 év (TS 1008)	Fő	3	1	2	1	2
	%	21,0%	5,9%	12,8%	10,3%	19,5%
50-54 év (TS 1009)	Fő		2	1	2	1
	%	0,0%	15,7%	10,6%	15,4%	4,9%
55-59 év (TS 1010)	Fő	4	2	1	0	0
	%	24,2%	17,6%	4,3%	2,6%	2,4%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	3	2	2	2	2
	%	19,4%	15,7%	17,0%	17,9%	19,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

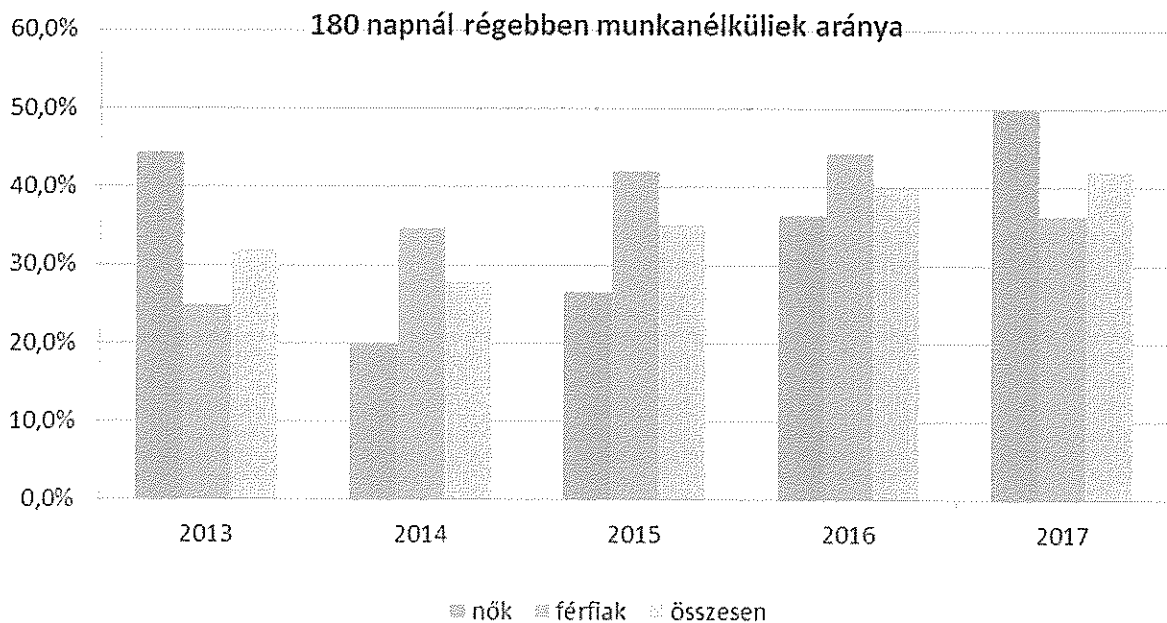

A 2011-es népszámlálási adatok szerint a foglalkoztatottak száma Okorvölgy településen 15 fő volt, a munkanélküliek száma 12 fő, az inaktívaké 31 fő, az eltartottak száma 22 fő volt.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

Év	Nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	5	8	13	2	2	4	44,4%	25,0%	32,0%
2014	5	6	11	1	2	3	20,0%	34,8%	27,9%
2015	4	5	9	1	2	3	26,7%	42,1%	35,3%
2016	3	2	5	1	1	2	36,4%	44,4%	40,0%
2017	2	3	5	1	1	2	50,0%	36,4%	42,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Aktív korúak alakulása Okorvölgyön (Forrás: TeIr)

	2013	2014	2015	2016	2017
Okorvölgy	70	69	67	69	71

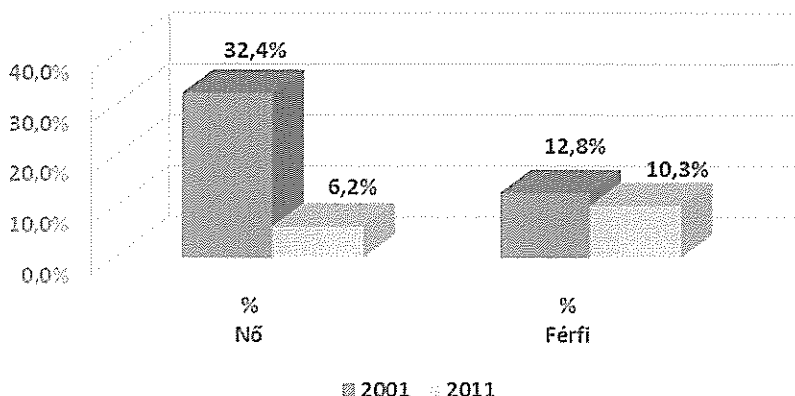
b) alacsony iskolai végzettségűek³ foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	67,6%	87,2%	32,4%	12,8%
2011	93,8%	89,7%	6,2%	10,3%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

A település 2011. évi népszámlálási adatai szerint az általános iskolát végzettek aránya a nőknél 93,8%, a férfiaknál 89,7%. Az általános iskola 8. osztályát nem fejezte be a nők 6,2%-a, férfiak 10,3%-a. Az előző népszámlálási adatokhoz képest az iskolázottsági eredmények jelentősen kedvezőbb képet mutatnak.

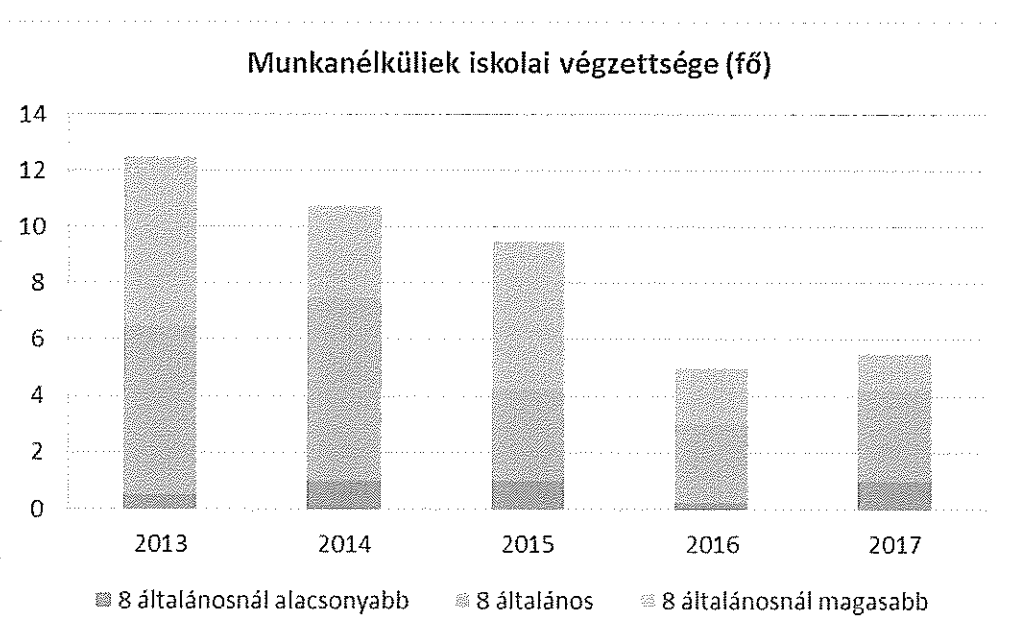
Okorvölgyön a 2011-es népszámlálás adatai szerint 1 fő volt, aki az általános iskola 1. osztályát sem végezte el, 9 fő volt aki az általános iskola 1-7. osztályát végezte el, a 8. évfolyamot elvégzettek száma 39 fő. Középfokú iskolai végzettséggel rendelkezők száma 16 fő, érettségivel rendelkezők száma 6 fő, egyetemet vagy főiskolát mindössze 4-en végeztek.

³ Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést (ISCED 3), ld. Ft. hátrányos helyzetű munkavállalói meghatározása

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	13	1	4,0%	6	48,0%	6	48,0%
2014	11	1	9,3%	7	60,5%	3	30,2%
2015	10	1	10,5%	3	34,2%	5	55,3%
2016	5	0	5,0%	3	55,0%	2	40,0%
2017	6	1	18,2%	3	59,1%	1	22,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön nincs olyan, aki a felnőttoktatásban részt venne.

c) közfoglalkoztatás

A munkahelyek és a foglalkoztatottság megőrzése érdekében született meg a Munkahelyvédelmi Akcióterv, s további bizakodásra adnak okot a foglalkoztatást ösztönző programok, például az 55 évnél idősebb munkanélküli nők foglalkoztatását segítő, valamint a gyed-extra. A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók továbbá az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is, a tanulás melletti rendszeres munkavégzés pedig továbbra sem tekinthető tipikusnak.⁴

⁴ Ld. Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.- 45. oldal

A fent felsorolt problémák különösen erőteljesen, kumulálva jelentkeznek a munkaerő-piaci szempontból leghátrányosabb helyzetű roma népesség esetében. A rendszerváltást követő gazdasági átalakulás különösen súlyosan érintette azokat az ágazatokat, amelyek nagy arányban foglalkoztattak romákat, így ők tömegesen veszítették el állásukat (egyes becslések szerint az 1990-es évek elején romák által betöltött munkahelyek 55%-a szűnt meg, szemben az összes munkahely 33 százalékával). Többségük később sem tudott visszatérni a munkaerőpiacra, foglalkoztatásuk problémája tartóssá vált, a nehézségek pedig tovább öröklődtek. A roma népesség foglalkoztatási szintje kevesebb, mint fele, munkanélküliségi rátájuk három-ötszöröse a nem roma lakosságénak. A roma népesség tagjainak háromszor nagyobb esélyük van arra, hogy munkanélküliek legyenek, mint általában az országos népességnek. A nők körében figyelhető meg a legnagyobb különbség munkanélküliség tekintetében is. Egy roma nőnek 3,4-szer akkora esélye van a munkanélküli státuszra, mint az országban a hasonló neműeknek. Az inaktivitási ráta is magasabb a romák körében. Ez a különbség azonban csak a nőknél jelentkezik. Az inaktivitásban megfigyelhető különbségnek az az oka, hogy a roma népességet magasabb gyerekszám jellemzi.⁵

Az alacsony foglalkoztatottság problémájára elemi megoldást kínálnak a közmunka programok, ugyanakkor ezek mellett továbbra is szükségesek a hosszú távú megoldások. A foglalkoztatási szint tartós javítását a foglalkoztatási programok önállóan nem képesek biztosítani: új, versenyipiaci, fenntartható munkahelyekre van szükség, ehhez pedig „csak és kizárólag a vállalkozókon keresztül vezet az út”.⁶

A közfoglalkoztatás 2011. január 1. napjától bevezetésre került megújult rendszere jelentős helyet foglal el a hazai foglalkoztatáspolitikában. Megszűnt a korábbi, háromszintű, közmunkából, közhasznú-és közcélú foglalkoztatásból álló rendszer, és helyébe a szociális feszültségek enyhítésére az egységesen szabályozott közfoglalkoztatás lépett. A közfoglalkoztatás szervezésének feladata a 2011. év második felétől a Nemzetgazdasági Minisztériumtól a Belügyminisztérium feladatkörébe került át. 2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (Kftv.), amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. 2011. év szeptembertől már megkezdődtek az új közfoglalkoztatási programok, s 2012. január 1-jével elindult a közfoglalkoztatás új, teljes rendszere.⁷

A közfoglalkoztatás célja: a foglalkoztatás bővítése, munkahelyteremtés. A Start-munka folytatása, amely segít a tartósan munkanélküliek, szakképzettség nélküliek és megváltozott munkaképességűek számára visszatérni a munka világába. Segély helyett munkából éljenek az emberek. Munkára való ösztönzés — szocializációs funkció. A közmunka nem cél, hanem eszköz a foglalkoztatás bővítésére. A Start-munka keretében hasznos, értékteremtő munkavégzés történik, ami a köz érdeke is. Egyik területe a mezőgazdaság: növénytermesztés és állattenyésztés. Saját szükségletek megtermelése mellett támogatja a helyi közéletet. A segély visszaszorítása érdekében, illetve a munkára ösztönzés miatt a közmunkáért járó bér magasabb, mint a szociális juttatás. A közfoglalkoztatási bér ugyanakkor, hogy támogassa a versenyszférába való visszatérést, alacsonyabb, mint a mindenkori minimálbér. Képzés és oktatás is megvalósul a Start-munkaprogram alatt, ami szintén a későbbi elhelyezkedést könnyíti meg. A foglalkoztatási elemek, szolgáltatások és a pénzügyi támogatások együttesen segítik a tartósan munkanélküliek foglalkoztathatóságának erősítését.⁸

A közfoglalkoztatás három területen valósul meg, megoszlik a mezőgazdasági munkák, az önkormányzat által szervezett és az állami szektorban biztosított közfoglalkoztatás között. A tapasztalatok elemzését követően az alábbi szakterületeken kell kiterjeszteni az értékteremtő közfoglalkoztatási programokat és a mintaprogramokat: növénytermesztés és állattenyésztés, hagyományos konzerválás, földutak karbantartása, biomassa előállítás, illegális hulladék-lerakóhelyek felszámolása, építőipari nagy beruházásokhoz kapcsolódó, vagy a Kormány és az önkormányzatok közötti megállapodások szerinti Start-munka programok.⁹

A településen a 2011-ben elindított közfoglalkoztatási programok több embernek biztosítanak munkalehetőséget, megélhetést és képzést –együttal új lendületet adva a közösségi cselekvésnek, a helyi

⁵ Ld. Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.- 45- 46. oldal

⁶ Ld. Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.- 48. oldal

⁷ Ld. Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.- 48. oldal

⁸ Ld. Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.- 48-49. oldal

⁹ Ld. Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.- 91. oldal

közösségek megerősödésének. Sok embernek a közmunkaprogramok kínálta lehetőségek jelentik a társadalom perifériájáról történő elmozdulás első lépését.

Okorvölgyön legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, hiszen a közfoglalkoztatási programok keretében évente több embert foglalkoztat start, illetve hosszúidejű közfoglalkoztatás keretében. A közfoglalkoztatásban részt vevő munkanélküliek munkájukért időarányos közfoglalkoztatási bért kapnak, ami a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegéhez (22.800.- Ft.) viszonyítva több bevételt jelent a családoknak, így megélhetési gondjaikon is segít.

A közfoglalkoztatási munkavégzésnél különösen figyelni kell a jogszabályi előírások betartására és betartatására, ezért munkavédelmi- és balesetvédelmi oktatásban részesülnek a munkájuk megkezdése előtt a munkavállalók. Jellemző, hogy többségében csak folyamatos és határozott irányítás mellett képesek érdemi munkát végezni. A START közmunkaprogramon belül sor került a belvízelvezető árkok karbantartására, a mezőgazdasági földutak rendbetételére, illegális személtlerakó helyek megszüntetésére, mezőgazdasági kertművelésre. Szintén közmunkások segítségével oldja meg az önkormányzat a település-karbantartást, a közterületek gondozását, a téli hó eltakarítást.

A Start-munka programok sikerességét elősegítheti mentorok alkalmazása, akik a hagyományos mentorálási tevékenység mellett más jellegű, akár életvezetési tanácsadással is segíthetik a közfoglalkoztatottakat az elsődleges munkaerőpiacra történő visszakörülésben. A közfoglalkoztatás szervezésénél el kell érni, hogy ne hozzon létre munkanélküliséget, azaz ne korlátozza az egyént az önálló álláskeresésben, illetve ne vonja el a humán erőforrást a vállalkozások elől. Ennek egyik eszköze, hogy a közfoglalkoztatásban szereshető jövedelem mértéke ne érje el a minimálbér mindenkori szintjét, viszont haladja meg a szociális ellátások összegét.

Az önkormányzat évek óta folyamatosan indul közfoglalkoztatási programokon, amin a BAMKH Szentlőrinci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által kiközvetített személyek vehetnek részt (előnyben részesülnek azon személyek, akik foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek).

A közfoglalkoztatással kapcsolatos helyi tapasztalatok azt mutatják, hogy közfoglalkoztatottak egy része mentális és viselkedésbeli problémákkal egyaránt küzd, amit nehéz hatékonyan kezelni. Mivel a minimálbér alig több, mint amit most kap egy közfoglalkoztatott, ezért a tényleges visszailleszkedés a nyílt munkaerő piacra csak néhány esetben történt meg. Problémaként az is jelentkezik, hogy a foglalkoztatáshoz szükséges eszközök, védőruhák, speciális csoportvezetők stb. a pályázat keretében nem minden esetben 100%-ban finanszírozottak, így ezeket az önkormányzatnak saját költségvetéséből szükséges biztosítani.

Okorvölgyön 2 féle közfoglalkoztatásra van lehetőség:

- a) hosszabb idejű közfoglalkoztatás
- b) START közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási jogviszonyra vonatkozó előírásokat a 2011. évi CVI. törvény tartalmazza. A jogviszony sajátja, hogy csak határozott idejű jogviszony lehet, nincs próbaidő kikötésére lehetőség, garantált a bér, a szabadság évi 20 nap.

Okorvölgyön a közfoglalkoztatásban részt vettek száma:

- 2013. év: 12 fő, ebből roma: 3 fő
- 2014. év: 9 fő, ebből roma 1 fő,
- 2015. év: 14 fő, ebből roma: 5 fő
- 2016. év: 9 fő, ebből roma: 2 fő
- 2017. év: 9 fő, ebből roma: 2 fő

A START munkaprogram pályázatok állam által támogatott projektek (bér, és közvetlen költségek elszámolására van lehetőség). Ennek keretében megvalósul:

- mezőgazdasági földút karbantartás
- mezőgazdasági program

- téli és egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás.

Mezőgazdasági Földprogram:

Program kezdete: 2016.03.02

Program befejezése: 2017.02.28

Foglalkoztatott létszám: 7 fő

Az önkormányzat az önkormányzat tulajdonban levő 2,8 hektáron 7 főnek biztosít mezőgazdasági munkát. Ezen kívül a már meglévő dió csemeték ápolása és a tüske nélküli szeder további művelése volt a közfoglalkoztatottak feladata, valamint a vadontermő gyümölcsök gyűjtése. A programban igényelt komposztáló láda hatékonyan működik, a meglévő komposztálóink felhasználásával folytatjuk a szerveztrágya előállítását.

Magunk végeztük a palántanevelést, melyeket kiültettük a szabadföldbe. Az ültetést követően, rendszeres gondozással, öntözéssel, ápoltuk. A dió csemeték ápolása, szeder ültetvény további gondozása, vadon termő gyümölcsök gyűjtése, amiből lekvárt főztünk, illetve aszaltuk. A megtermelt zöldségek szociális rászorultság alapján történő juttatása a lakosság napi szükségleteinek kielégítését szolgálja, illetve befőzésre került.

A megtermelt gyümölcsből, szederből lekvárt főztek a közfoglalkoztatottak, melyet helyi rendelettel szabályozva, rászorultságot figyelembe véve ki lett osztva a lakosság körében.

Az önkormányzat a program keretében hagymát, burgonyát, diót, szedret, olajretket is termesztett. A felesleget szociális alapon a rászorult lakosság között osztották szét, természetesen a Képviselő-testület helyi rendelet szabályozásával.

Komoly gondot okozott, hogy a vadak bejártak a kertbe, és kárt okoztak a növényekben, ezért villanypásztor lett kiépítve a földterület köré, megvédve a termést.

A közfoglalkoztatottak értékteremtő volta megkérdőjelezhetetlen. A közfoglalkoztatás megélhetési problémákon segített a családoknak.

2016. évben egy fő oktatásban vett részt, melynek a végén sikeres vizsgát tett Építőanyag moztgatás, targoncakezelő szakmából.

A program kezdete: 2016.12.01

Program befejezése: 2017.02.28

Létszám: 1 fő

További program volt a közterület karbantartás, melyben 1 fő vett részt. Feladata volt a község temetőjének karbantartása, sírok gondozása, kerítés javítás

Program kezdete: 2016.05.17

Program befejezése: 2016.12.28

Létszám: 1 fő

Egy fő települési karbantartást végzett, melynek programja szerint 2016.04.18-tól-2016.08.31-g tartott. A közfoglalkoztatott karbantartotta a település központjában lévő forrást, és annak környezetét, valamint a közttereket.

Egy fő került alkalmazásba 2016.07.01-től-2016.12.31-g. az Ő feladata volt, hogy tisztántartsa az önkormányzat ingatlanát, melyet naponta kellett takarítani. Polgármesteri Hivatalban lévő orvosi rendelőt, közösségi helységeket, udvarrészt, filagóriát.

További egy fő végezte a település karbantartást 2016.09.01-től- 2016.12.31-ig. az Ő feladata volt a közterület karbantartás, árok rendezés, utak tisztántartása.

Egy fő került alkalmazásban 2016.12.30-tól-2017.02.28-ig. feladata volt az utak, járdák síkosságmentesítése, hó eltakarítás.

2017. évben folytatódott a Mezőgazdasági Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás.

Programban kezdete:2017.03.01

Program befejezése: 2017.11.30.

Foglalkoztatott létszám: 5 fő

A program kezdetén a földelőkészítés volt a közfoglalkoztatottak feladata, valamint a komposztládában elrothadt növények a földre szórása, valamint bekapálása, a beszerzett önkormányzat tulajdonában álló kapálógéppel.

A megvásárolt magokból palántákat neveltünk, melyeket a jó idő beálltával kiültettük a frissen előkészített földágyásokba. A kiültetett palánták paprika, paradicsom, tök, fokhagyma illetve burgonya, hagyma a földbe került, melyet egész évben ápoltuk, gondoztuk. Ebben az évben is összeszedtük az erdei gyümölcsöket, bogyókat, melyből lekvárt, málnaszörpöt készítettek a közfoglalkoztatottak.

A megtermelt zöldségeket a Képviselő- testület döntése értelmében helyi rendelettel szabályozva kiosztásra kerültek a település rászorult családok körében. Minden család, aki szociálisan rászorult kapott a gyümölcsökből, zöldségekből, valamint a szörpökből, mely különösen a gyermekek körében volt népszerű.

2017.03.01-től- 2017.12.31.-ig 1 főt alkalmazott az önkormányzat a Hosszabb Időtartamú közfoglalkoztatási program keretében. Az egy főnek a település temetőjének, sírjainak karbantartása volt a feladata.

2017.12.01-2018.02.28-ig 3 fő lett foglalkoztatva a Hosszabb Időtartamú Közfoglalkoztatási program keretében. A három fő feladata a település karbantartása volt. Közterületek, árkok, parkok, valamint a település központjában található „Vendel” forrás tisztántartása volt.

A közfoglalkoztatás segítette a családok életszínvonal megtartását, értelmes munkát biztosított a számukra. Szűkösen, azonban biztonságot jelentett az egyén számára, különösen azokban a településeken, melyben rossz a tömegközlekedés, elzártak a világtól. Nincsen bolt, és a hétfégi közlekedés egyáltalán nem megoldott. A közfoglalkoztatási programnak köszönhetően értelmes munkát, ezáltal bevételt jelentett a családok számára. A megtermelt zöldség, gyümölcs, lekvár, szárított gyümölcsök, amit az önkormányzat biztosított a családok részére, segítséget jelentett számukra. Többen, főleg a fiatalok, a programon keresztül ismerték meg a mezőgazdasági munkákat. Ez további lehetőséget jelenthet a számukra az otthoni kiskertek művelésében.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Okorvölgy településen munkalehetőséget többnyire a közmunkaprogram biztosít. 2013-ban egy nagy vállalkozó vásárolta meg az Okorvölgy külterületén lévő Szabadság-majort, ahol 2 fő hetvehelyi és egy fő okorvölgyi lakos dolgozik. Pécssett 2 fő dolgozik, akik saját gépkocsival illetve vonattal oldják meg a közlekedést.

A Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatal Hetvehelyi Kirendeltsége látja el Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin települések, valamint a hetvehelyi német és roma nemzetiségi önkormányzat feladatait. Minden hét hétfőjén, ügygondnok intézi a lakók azon ügyeit, amit törvény a Járási Hivatalok hatáskörébe utalt.

Az Európai Unió elismerte a kisvállalkozások fontosságát azáltal, hogy az Általános Ügyek Tanácsa 2000. június 13-án Lisszabonban elfogadta a Kisvállalkozások Európai Chartáját, valamint az Európai Tanács ugyanezen év június 19-én és 20-án, Feirában tartott ülésén jóváhagyta ezt a chartát. A charta azt javasolja, hogy a kormányok stratégiai törekvéseiket olyan cselekvési lehetőségekre összpontosítsák, amelyek kulcsfontosságúak a kisvállalkozások működési környezetére nézve. A kisvállalkozások az európai innováció és munkahelyteremtés ösztönzői. Kis méretük igen érzékennyé teszi őket minden, az ágazatukban és a környezetükben bekövetkező változás iránt. Ezért az Európai Tanács Santa Maria de Feirában (Portugália) 2000. június 19–20-án megtartott ülésén az állam-, illetve kormányfők és az Európai Bizottság hangsúlyozták, hogy szükség van a kisvállalkozások fejlődésének elősegítésére.

A vállalkozási kedv ösztönzése és a kisvállalkozások üzleti környezetének javítása érdekében az állam- és kormányfők, valamint az Európai Bizottság úgy döntöttek, hogy tíz cselekvési lehetőségen fognak dolgozni, úgymint:

- A vállalkozói tevékenység oktatása és képzése: Az üzleti elveket már fiatal kortól oktatni kell, ha ösztönözni akarják a „vállalkozói szellemet” Ez különösen a középiskolákra és egyetemekre vonatkozik, ahol bátorítani kell a fiatalok vállalkozó szellemű kezdeményezéseit, valamint kisvállalkozások számára képzési programokat kell kidolgozni.
- Olcsóbb és gyorsabb vállalkozásalapítás: A vállalkozások alapítása olcsóbb és gyorsabb lesz, különösen online regisztráció útján.
- Jobb jogalkotás és szabályozás: Mérsékelni fogják a csődről szóló nemzeti jogszabályok és a kisvállalkozásokra vonatkozó új előírások kedvezőtlen hatásait. Megkönnyítik a kisvállalkozások számára a közigazgatási okmányok használatát, és nem kell bizonyos szabályozói kötelezettségeknek eleget tenniük.
- A szaktudás elérhetősége: A képzési intézmények a kisvállalkozások szükségleteire szabott szaktudást adnak át, valamint egész életen át tartó képzést és tanácsadó szolgáltatásokat nyújtanak.
- Az online hozzáférés javítása: A közigazgatási szerveket a vállalkozásokkal kapcsolatos online szolgáltatások fejlesztésére fogják ösztönözni.
- Az egységes piac jobb kihasználása: A tagállamok és az Európai Bizottság úgy teljesítik ki az egységes piacot, hogy abból a vállalkozások számára a lehető legnagyobb nyereség származzon. Ugyanakkor szigorúan be fogják tartatni a nemzeti és közösségi versenyszabályokat.
- Adózás és pénzügyek: Fontos, hogy az adórendszerek a jövőben megkönnyítsék a vállalkozások életét. A finanszírozáshoz (kockázati tőke, strukturális alapok) való hozzáférést szintén javítani kell.
- A kisvállalkozások technológiai kapacitásainak megerősítése : Törekedni fognak az új technológiák elterjesztésére, a közösségi szabadalmi rendszer bevezetésére és olyan kutatási programok hozzáférhetőségének javítására, amelyek inkább a kereskedelmi alkalmazásokra összpontosítanak. Ösztönözni fogják a cégek közötti együttműködést, valamint a felsőoktatási intézményekkel és a kutatóközpontokkal való kooperációt.
- Sikeres online üzleti modellek és a kisvállalkozások magas szintű támogatása: A vállalkozásokat a bevált gyakorlatok átvételére ösztönzik. Fejlesztik a vállalkozásokat támogató szolgáltatásokat.
- A kvk-k érdekeinek megerősített, hatékonyabb képviselése uniós és nemzeti szinten.

Okorvölgy településen 2013-ban a regisztrált egyéni vállalkozók száma 3, ebből a főfoglalkozású egyéni vállalkozók száma 3 fő, nyugdíjas egyéni vállalkozók száma 0 fő. A regisztrált önálló vállalkozók száma 9, a regisztrált őstermelők száma: 1.

A településen vasútvonal nem halad át, a vonatközlekedéshez Abaligetire vagy Hetvehelyre kell utazniuk a lakóknak. Buszközlekedés száma csekély, ami munkanapokon 3 pár buszjáratot jelent, hétvégén ezek száma egyre csökken.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Településünkön nem állnak rendelkezésre képzéshez, továbbképzéshez programok. Ilyen programok legközelebb Szentlőrincen a Baranya Megyei Kormányhivatal, Szentlőrinci Járási Hivatal, Foglalkoztatási Osztályának szervezésében elérhetők.

A helyi fiatalok képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférése a Baranya Megyei Kormányhivatal Szentlőrinci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett tanfolyamok keretén belül biztosított.

A Szentlőrincen található FM DASzK Szakképző Iskola, Ujhelyi Imre Mezőgazdasági és Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégiumban lehetőség van érettségizetteknek statisztikai és gazdasági ügyintézői, illetve mezőgazdasági technikus OKJ-s képzettséget szerezni.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A településen egyedül az önkormányzat az a szerv, amely az aktív korú népesség munkaerő-piaci integrációját segíti. Az önkormányzat ezt a tevékenységét helyi foglalkoztatási programokkal valósítja meg, a START közmunkaprogrammal, valamint a közfoglalkoztatási programmal. E programokban a nyilvántartott álláskeresők mindegyike részt vesz. Felnőttképzési program és egyéb munkaerő – piaci szolgáltatás sem a településen, sem vonzásközpontjában nincs. Helyi foglalkoztatási programban az önkormányzat a saját aktív korú munkanélkülijeit foglalkoztatja.

A Szentlőrincen található FM DASZK Szakképző Iskola, Ujhelyi Imre Mezőgazdasági és Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégiumban lehetőség van aranykalászos gazda tanfolyam elvégzésére, amihez csak általános iskolai végzettség szükséges. Egyéb esetekben Pécsre kell utaznia annak, aki felnőtt továbbképzésen kíván részt venni. Szentlőrincen a munkaképes lakosság képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférése a Baranya Megyei Kormányhivatal Szentlőrinci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett tanfolyamok keretén belül biztosított.

g) mélyszegénységben élők és romák¹⁰ települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A településen saját fenntartású intézmény nem működik. A társulásban fenntartott intézményekben a képzés hiánya miatt a foglalkoztatás nem lehetséges.

Az önkormányzat nem zárkózik el hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatásától amennyiben rendelkeznek az adott munkakör ellátásához szükséges végzettséggel, követelményekkel. A szakképzés hiánya megnehezíti a foglalkoztatásukat, ezért a közfoglalkoztatás keretében tud az önkormányzat számukra munkát biztosítani.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az esélyteremtést, a társadalmi összetartozást erősítik a diszkrimináció-ellenes intézkedések. A kormányzat az elmúlt években kiemelt figyelmet fordított a rasszizmus és a diszkrimináció elleni fellépésre. Ezt számos közelmúltbeli jogszabályi változtatás is alátámasztja. A jelenleg hatályos antidiszkriminációs törvény az európai közösségi joggal harmonizáló, egységes, átfogó és részletes antidiszkriminációs követelményekről rendelkezik. A törvény az általános rendelkezéseken túl foglalkozik az egyenlő bánásmód követelményének a különböző területeken (foglalkoztatás, szociális biztonság és egészségügy, lakhatás, oktatás és képzés, áruk forgalma és szolgáltatások igénybevétele) való érvényesítésének részletszabályaival is. A törvény tiltja mind a közvetlen, mind a közvetett diszkriminációt.¹¹

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá. A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

A településen nem tapasztaltunk olyan megnyilvánulásokat, bejelentéseket, amik munkahelyi diszkrimináció létre adtak volna okot.

¹⁰ Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzetiségi csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és nyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely nemzetiségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (ld. a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 11. § (1)-(3) bekezdését).

¹¹ Ld. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) 5. oldal.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere a 2015. évben jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai el lettek választva, egységesedtek a segélyezéssel kapcsolatos hatáskörök, módosult a szociális törvény alapján kötelezően biztosítandó ellátások köre, bővült az önkormányzatok mozgásterét az általuk nyújtott ellátások meghatározásában, valamint átalakult a finanszírozás rendszere. Az aktív korúak ellátása jegyzői hatáskörből a járási hivatal hatáskörébe került. Továbbra is a járási hivatalok hatáskörébe tartozik az alanyi ápolási díj (az alapösszegű, a fokozott ápolási szükségletre tekintettel megállapított emelt összegű, valamint a kiemelt ápolási díj), az időskorúak járadéka, az alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság. A felsorolt állami felelősségi körben nyújtott, és 100 %-ban központi költségvetési forrásból kifizetett szociális ellátásokon túl más ellátások nyújtásáról, jogosultsági feltételeiről az önkormányzatok döntöttek az ún. települési támogatás keretében. A járási hatáskörbe kerülő aktív korúak ellátása keretében kétféle ellátástípus állapítható meg: a foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (új ellátás a korábban rendszeres szociális segélyre jogosultak egy részére erre válik jogosulttá). A foglalkoztatást helyettesítő támogatás szabályaiban – a hatáskör változáson túl – nem volt változás. A rendszeres szociális segélyre jogosultak 2015. március 1-jétől foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás ellátás típusra válhattak jogosulttá. Az egészségkárosodottak és a gyermekük felügyeletét megoldani nem tudók ugyanazon jogosultsági feltételek mellett részesülnek a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, mint a korábbi rendszeres szociális segélyben. A különbség annyi, hogy a továbbiakban nem a jegyző, hanem a járási hivatal állapítja meg az ellátást. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összegét a rendszeres szociális segély összegére vonatkozó szabályok alapján kell kiszámítani. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, a rendszeres szociális segélyhez hasonlóan nem fix összegű támogatás, hanem a család egy fogyasztási egységre jutó jövedelmét egészíti ki egy bizonyos jövedelemhatárig. Az ellátás maximális összegére vonatkozó szabályok sem változnak, tehát a maximális összeg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ával egyenlő (ez 2015-ben 46 662 Ft). Azokban a családokban, ahol a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy is él, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás maximum összege a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözete (azaz 2015-ben 23 862 Ft). Az a személy, aki egészségkárosodására tekintettel részesült rendszeres szociális segélyben, március 1-jétől egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lesz jogosult. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szabályozza, mely személyek minősülnek egészségkárosodottnak. A szociális támogatásoknak a járásoknál az úgynevezett jövedelemkompenzáló-, míg az önkormányzatoknál a kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők. A jövedelemkompenzáló támogatás célja, hogy mindenki számára biztosítsanak egyfajta minimumot a túléléshez, ha nincs más jövedelme. A 2015. március 1-jét megelőzően megállapított méltányossági közgyógyellátás tekintetében a 2015. február 28-án folyamatban lévő ügyekben –a jogosultság határozatban megállapított időtartamára, vagy annak megszüntetéséig- a 2015. február 28-án hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni. A méltányossági ápolási díj szabályai 2015. március 1-jétől kikerülnek a szociális ellátásokról szóló törvényből. Az ellátás biztosítása az önkormányzatok számára nem kötelezően biztosítandó ellátási forma lett.

A BAMKH Szentlőrinci Járási hivatal által megállapított ellátások:

- a) aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás,)
- b) időskorúak járadéka
- c) ápolási díj
- d) közgyógyellátási igazolvány (alanyi)
- e) egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság megállapítása.

Az önkormányzatoktól kérhető kiadáskompenzáló támogatások elnevezése márciustól egységesen **települési támogatás** lett; ebbe tartoznak majd bele a korábbi különböző átmeneti-, családi krízis-, lakásfenntartási- vagy más címen kifizetett segélyek. A települési támogatások helyi rendszeréről, szempontjairól, igénylési feltételeiről, valamint a segély összegéről 2015. márciusig valamennyi települési önkormányzat képviselő-testületének rendeletet kellett alkotnia.

Okorvölgy Község Önkormányzat Képviselő-testülete a szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló 2/2015 (II.26.) önkormányzati rendeletében írta elő a pénzbeli és természetbeli települési támogatásra vonatkozó előírásokat. A képviselő-testület az ellátások biztosításával a szociálisan rászorult egyének és családok életminőségén kíván javítani, ösztönözni kívánja a kérelmezőket arra, hogy maguk is tegyenek meg minden tőlük elvárható annak érdekében, hogy családjuk eltartásáról elsősorban kereső tevékenységből származó jövedelemből tudjanak gondoskodni, mivel az egyének, a családok, a helyi közösség aktivitása elengedhetetlen feltétel a szociális biztonság megteremtése céljából.

A képviselő-testület a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására e rendeletben meghatározott feltételek szerint: eseti települési támogatást (települési létfenntartási támogatást, települési temetési támogatást, rendkívüli települési támogatást), valamint rendszeres települési támogatást (települési létfenntartási támogatást, települési lakásfenntartási támogatást) állapított meg, a rendeletben részletesen szabályozva vannak a jogosultsági feltételek, amely ellátások megállapítása a polgármester hatáskörébe tartozik.

Települési létfenntartási támogatás nyújtható annak, aki önmaga, illetve családja létfenntartásáról más módon nem tud gondoskodni, és akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át, egyedül élő esetén annak 200%-át nem haladja meg, és nem rendelkezik az Szt. 4. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű vagyonnal. A kérelmezőnek a kérelmében indokolnia kell a települési létfenntartási támogatásra való rászorultságát. A létfenntartását veszélyeztető élethelyzet kapcsolódhat a gyermekneveléshez is (pl. a gyermek iskoláztatásához, óvodáztatásához vagy válsághelyzetben lévő várandós anya részére vagy a gyermek fogadásának előkészítéséhez). A települési létfenntartási támogatás nyújtható eseti vagy rendszeres települési támogatás formájában. A településen lakóhellyel rendelkező elhunyt személy temetési költségeire tekintettel települési temetési támogatás állapítható meg az eltemettető részére, amennyiben a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti, függetlenül attól, hogy a meghalt személy eltemettetésére köteles, vagy tartásra köteles hozzátartozó volt-e vagy sem. A temetési költség viselése az eltemettetést vállaló kérelmező létfenntartást akkor veszélyezteti, ha a családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át nem haladja meg. Rendkívüli települési létfenntartási támogatás nyújtható annak, aki létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, és akinek családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át, egyedül élő esetén annak 300%-át nem haladja meg, és nem rendelkezik az Szt. 4. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű vagyonnal. A kérelmezőnek a kérelmében indokolnia és bizonyítania kell a rendkívüli élethelyzet fennállását. Rendkívüli élethelyzetnek minősül a bekövetkezett elemi kár miatt létfenntartását veszélyeztető állapot, az elemi kár bekövetkezte tűz, a robbanás, a vihar, a viharon kívüli egyéb elemi kár, a földcsuszamlás, a talajszüllyedés, a földrengés, az árvíz miatt bekövetkezett kár. Nem jogosult a támogatásra az, aki a kárt önhibájából saját maga okozta. Rendkívüli élethelyzetnek minősül továbbá a súlyos baleset, kórházi műtét.

Települési lakásfenntartási támogatás állapítható meg szociálisan rászoruló háztartásnak az általuk lakott lakás fenntartási költségei viseléséhez. Szociálisan rászoruló az a háztartás ahol a háztartásban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át és a háztartás tagjai egyikének sincs az Szt. 4. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű vagyona. A kérelmezőnek a kérelemhez csatolva számlával igazolnia kell a havi lakásfenntartási kiadásait. A kérelem elbírálásakor figyelembe vehető lakásfenntartási kiadások: a villanyáram, a víz- és csatornahasználat díja, a személyszállítási díj.

Az önkormányzati rendelet szabályozza a természetben nyújtott szociális ellátásokat is. A természetben nyújtott szociális ellátások körében az önkormányzat biztosítja a köztemetést. A települési önkormányzat különös méltányosságból az Szt. 48. § (3) bekezdés *b)* pontjában meghatározott megtérítési kötelezettség alól részben vagy egészben mentesítheti az eltemettetésre köteles személyt, amennyiben az érintett személy családjában az egy főre

jutó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori mértékét, egyedül élő esetén annak 150 %-át, és az érintett személy vagyonnal nem rendelkezik.

Szociális célú tűzifára az önkormányzat egyedileg pályázik. Elsősorban azokat a személyeket indokolt szociális célú tűzifa támogatásban részesíteni, akik aktív korúak ellátására, illetve időskorúak járadékára jogosultak, vagy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben szabályozott halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelnek.

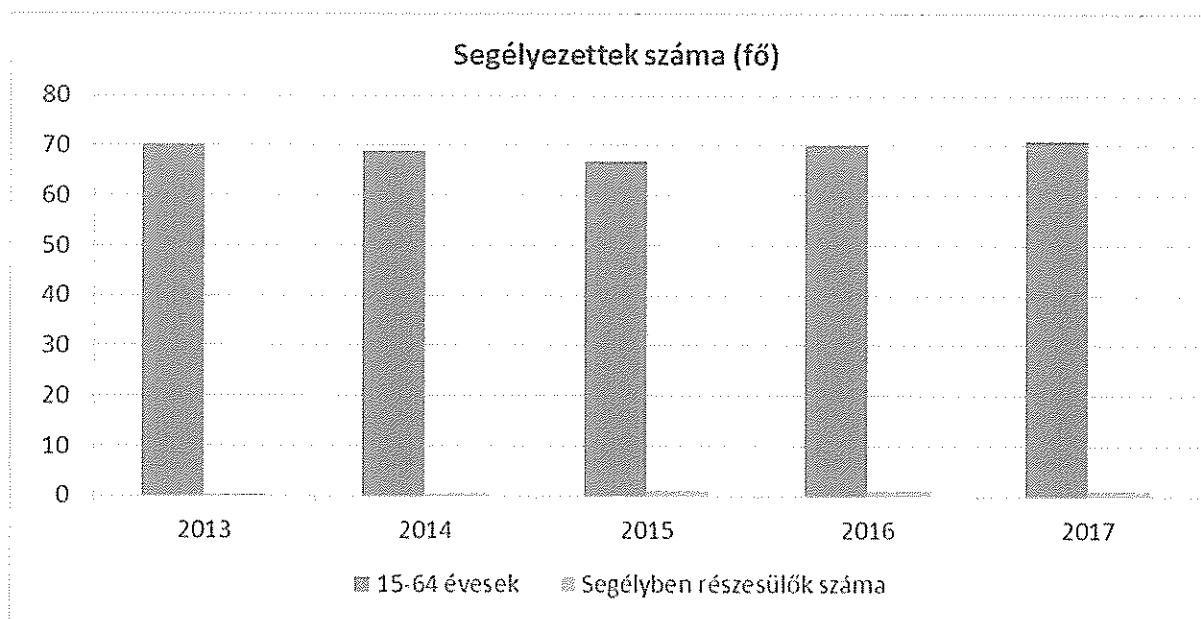
Az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások közül biztosítja az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a családsegítési és gyermekjóléti feladatellátást.

A képviselő-testület az étkeztetést keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodik, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. A képviselő-testület a házi segítségnyújtást, családsegítési és gyermekjóléti feladatok ellátását a törvényben meghatározottak szerint Szentlőrinc Város Önkormányzata által létrehozott és fenntartott szentlőrinci Szociális Szolgáltató Központ útján biztosítja, amelynek keretében az önkormányzat egyedi feladatellátási szerződést kötött.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2013	70	0	0,4%
2014	69	1	0,7%
2015	67	1	1,5%
2016	70	1	1,4%
2017	71	1	1,4%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyugdíj előtti álláskeresési segély (NYES) az álláskeresők támogatási esélye. A NYES szabályait a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény határozza meg.

A NYES-re való jogosultság feltételei: Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői segélyt (a továbbiakban: álláskeresői segély) kell megállapítani, ha

a) rendelkezik az 1991. évi IV. törvény 25. § (1) bekezdésének d) pontjában, meghatározott feltételekkel, és

b) a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült és az álláskeresői járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresői járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv - kereső tevékenység miatt - megszüntette és az álláskereső álláskeresői járadékra ismételen nem szerzett jogosultságot,

c) az álláskeresői járadék folyósításának kimerítését, vagy a b) pontban meghatározott megszüntetését követően három éven belül betöltötte a b) pontban meghatározott életkort, és

d) rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és

e) korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

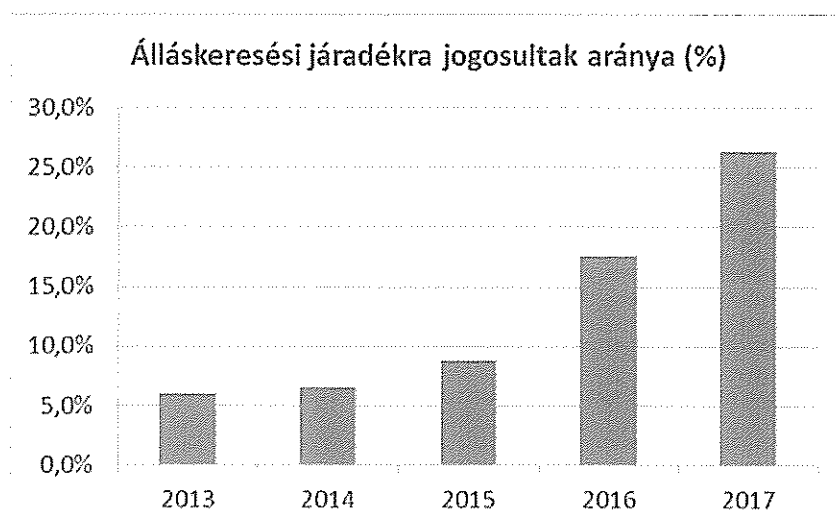
Az álláskeresői segély az álláskereső öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása jogosultságának megszerzéséig terjedő időtartamra folyósítható.

A nyilvántartott álláskeresők száma csökkenő tendenciát mutat. Az álláskeresői járadékban részesülők száma évről évre szinte azonos.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2013	12,50	0,75	6,0%
2014	11,50	0,75	6,5%
2015	8,50	0,75	8,8%
2016	4,25	0,75	17,6%
2017	4,75	1,25	26,3%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési járadék szabályait a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény határozza meg.

Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

a) álláskereső,

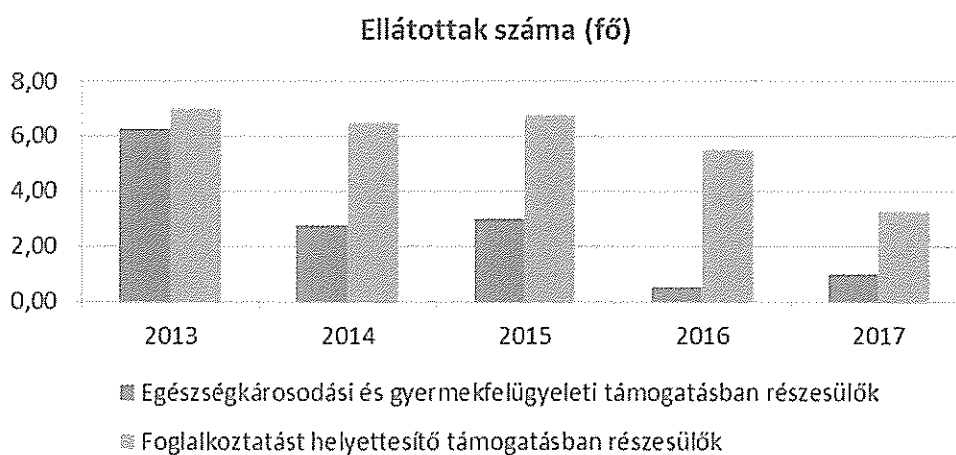
b) az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – az 1991. évi IV. törvény 27. § (1) bekezdésében meghatározott - jogosultsági idővel rendelkezik,

c) munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani. Az álláskeresési járadék folyósításának leghosszabb időtartama 90 nap.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401))		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	6,25	8,93%	7,00	56,00%
2014	2,75	3,99%	6,50	56,52%
2015	3,00	4,48%	6,75	79,41%
2016	0,50	0,71%	5,50	129,41%
2017	1,00	1,41%	3,25	68,42%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A rendszeres szociális segély ellátás megszűnt, a korábban rendszeres szociális segélyre jogosultak egy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra válik jogosulttá.

A korábbi rendszeres szociális segélyezettek felülvizsgálatát az érintett önkormányzatok jegyzőinek 2015. február 28-ig el kell végezniük. Az ügyfél élethelyzetéhez igazodóan helyette egészségügyi és gyermekfelügyeleti támogatás vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatás állapítható meg. 2015. március 1-jétől a foglalkoztatást helyettesítő támogatást a járási hivatalok állapítják meg. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás szabályai nem változnak és az ellátás mértéke 2015-ben továbbra is 22.800 Ft. Változatlanul érvényes, hogy a támogatás feltételeként az ügyfeleknek együtt kell működnie a foglalkoztatási szervvel és a számára felajánlott munkát el kell vállalnia. Fontos tudni, hogy az ellátás

felülvizsgálata továbbra is évenként történik a járási hivataloknál. Ahhoz, hogy valaki jogosult maradjon az ellátásra, a felülvizsgálatot megelőző évben legalább 30 munkavégzéssel töltött napot kell tudnia felmutatni. A kérelmezők az aktív korúak ellátását a járási hivataloktól kérhetik formanyomtatványon a szükséges jövedelemigazolások, ill. az egészségügyi állapotok igazolására szolgáló iratok csatolásával.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás szabályozásában számos változás következett be. 2011. január 1-jétől bérpótló juttatásra, illetve 2011. szeptember 1-jétől foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege a mindenkori öregségi minimálnyugdíjhoz igazítva több mint 4 évig változatlanul 28.500 Ft volt, majd ez lecsökkent 22.500 Ft-ra.

Álláskeresők támogatása

A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Ft. rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Ft. alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Ft. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Ft. rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató számára. Munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Ft. szerint.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény (Mötv.) az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás- és helyiséggazdálkodást.

a) lakásállomány

A településen 37 ház van, ebből egy sem elégtelen lakáskörülményeket biztosító lakás. Az önkormányzatnak szociális lakásállománya nincs. Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs a településen.

Okorvölgyön a 2011-es népszámlálási adatok szerint 30 lakott és 7 nem lakott ingatlan volt.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzatnak szociális bérlakás állománya nincsen.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs tudomása az önkormányzatnak ilyen ingatlanról.

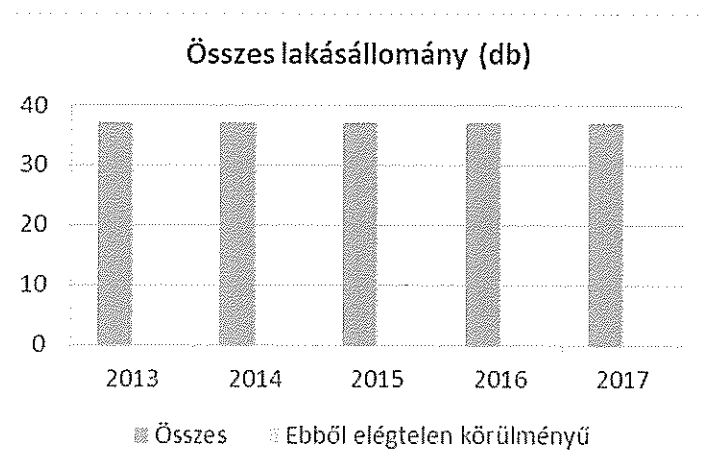
d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Nincs az önkormányzatnak tudomása ilyen ingatlanról.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	37	0	0	0	0	0	0	0
2014	37	0	0	0	0	0	0	0
2015	37	0	0	0	0	0	0	0
2016	37	0	0	0	0	0	0	0
2017	37	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

e) lakhatást segítő támogatások

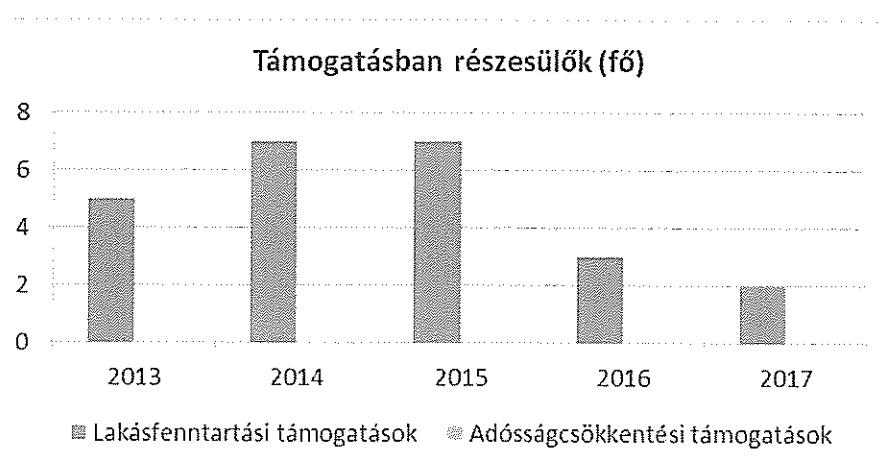
Az Országgyűlés a normatív lakásfenntartási támogatás 2015. március 1-jével történő megszüntetéséről döntött. Ezen időponttól az önkormányzatok dönthetik el, milyen támogatást folyósítanak a lakhatási problémákkal küzdő háztartásoknak. A település biztosítja a lakásfenntartási hozzájárulást, ami fontos eszköz a lakhatási szegénység által leginkább sújtott emberek problémái kezelésében. A feltételrendszer szigorodott. A támogatást nem készpénzben, hanem az ügyfél által kiválasztott szolgáltatónak utalják. A legalacsonyabb jövedelmű háztartások esetében ugyanis a rezsicsökkentés sajnos nem mérsékelte a lakhatási költségeket olyan mértékben, hogy az indokolná a támogatás megszüntetését. Vannak háztartások, ahol előrefizetős mérő van felszerelve, ezzel elkerülhető az adóssághalmozás.

Az önkormányzat a lakásfenntartási kiadásokhoz települési támogatást állapított meg önkormányzati rendeletében. A településen adósságsökkentési támogatás nem volt bevezetve.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	5	0
2014	7	0
2015	7	0
2016	3	0
2017	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A településen megjelent az eladósodottság, ami jellemzően a felvett hitelek törlesztő részletének megemelkedéséből adódik. Az Otthonvédelmi Akcióterv keretein belül létrehozott Nemzeti Eszközkezelő feladata egy olyan program működtetése, amely a jelzáloghitel-törlesztés miatt súlyosan eladósodott, a gazdasági válság miatt kiszolgáltatott helyzetbe került családok lakhatását hosszú távon biztosítani képes. Az Eszközkezelő a hiteladósok ingatlanát az állam javára megvásárolja, egyben biztosítja a bérlés lehetőségét. A társaság küldetése a fentiekkel összhangban az otthonok és a családok védelme, a gazdasági válság hatásainak tompítása. A Nemzeti Eszközkezelő programja azoknak a hiteladósoknak nyújt segítséget, akik teljesítik a törvényi feltételeket. A NET programhoz csatlakozást mind a deviza, mind a forint alapú jelzálogkölcson-szerződéssel rendelkező hiteladósok kezdeményezhetik, függetlenül attól, hogy a kölcsön lakásvásárlásra irányul vagy éppen szabad felhasználású. A NET program a leginkább rászoruló hiteladósokon kíván segíteni. A program a három szereplő – hiteladós, hitelező és a Magyar Állam – közös áldozatvállalásán alapul. Ennek keretében: a hiteladós lemond az ingatlan tulajdonjogáról, és bérlőként otthonában maradhat vagy a Magyar Állam megvásárolja a felajánlott ingatlant és a hitelező elengedi a hiteladós fennmaradó tartozását. A Magyar Állam nevében a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. minden olyan ingatlant megvásárol, amelynek eladásához a hitelező pénzügyi intézmények hozzájárultak. A Nemzeti Eszközkezelő ennek érdekében felveszi a kapcsolatot a hiteladóssal, időpontot egyeztet vele, hogy a lakóingatlant műszakilag felmérje, valamint, hogy megkössék az adásvételi szerződést és bérlési szerződést. Ennek eredményeképp a korábbi hiteladós – mint bérlő – továbbra is az otthonában maradhat. Bérlőként az Eszközkezelőtől határozatlan időtartamra bérlő az ingatlant, melynek használatáért havi bérlési díjat fizet.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása.
Nem releváns.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A település területén, telep, szegregátum nem található.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997 évi CLIV. törvény 152. §-a előírja, hogy a helyi önkormányzat az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettségének részeként gondoskodik

a) a tulajdonában, illetve fenntartásában lévő, közfinanszírozott egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató működtetéséről,

b) a 2013. április 28-án tulajdonában, illetve fenntartásában lévő egészségügyi szolgáltató számára - az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló törvény alapján - megállapított közfinanszírozott szakellátási feladatok ellátásáról,

c) a tulajdonában lévő, közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladat ellátására szolgáló vagyonhoz kapcsolódó - az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló törvény alapján a helyi önkormányzat rendelkezési joga alá tartozó szakellátási kapacitással ellátandó - közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladatok ellátásáról.

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében köteles gondoskodni

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,

b) a fogorvosi alapellátásról,

c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,

d) a védőnői ellátásról,

e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében

a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,

b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,

c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását, annak esetleges romlása esetén –lehetőségeihez mérten– saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések megtételét,

d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai szintekre irányuló egészségfejlesztési programokban, valamint támogatja az aktívan kezdeményezi azokat.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátás Hetvehelyen, vállalkozó formában – tartós helyettesítéssel - működtetett háziiorvosi praxis keretében biztosított. A háziiorvosi szolgálatot a Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerve finanszírozza, amely támogatás a lakosságszámtól függő normatív finanszírozásból és a kártyával bejelentkezett betegek utáni teljesítménydíjazásból tevődik össze.

A házi orvos Okorvölgyön heti egy alkalommal rendel.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A Szentlőrinci Eszterházy Egészségközpontban, Pécssett és Szigetváron biztosított a lakosság részére. Szentlőrincen lehetőség van igénybe venni az ún. manager-szűrést, melynek keretében belgyógyászati, labor, nőgyógyászati, szemészeti, fül, orr, gégészeti, urológiai, reumatológiai, bőrgyógyászati, kardiológiai vizsgálatot, EKG-t, mellkas röntgent, hasi- és kismedencei ultrahangot, doppler vizsgálatot, valamint életmód tanácsadást végeznek.

A településen egészségügyi szűréseken való részvételre nincs lehetőség, ilyen célból Pécsre vagy Szentlőrincre kell utazni.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

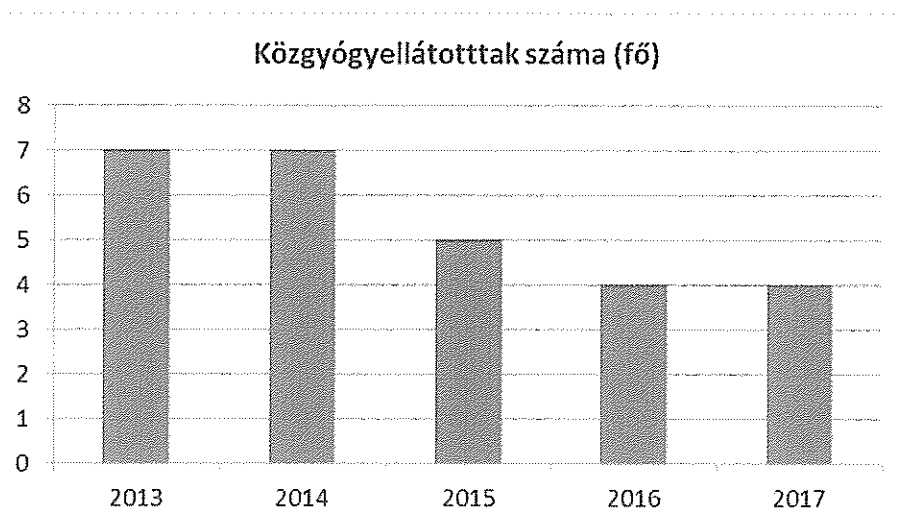
Az Országos Mentőállomás TIOP projektje keretében kialakított Mentőállomás Szentkatalin település közelében, Szentlőrincen az Eszterházy Egészségközpont melletti területen található. 2 mentő befogadására alkalmas.

A közgyógyellátási igazolvány a kormányhivatal által kibocsájtott, plastik kártya formátumú hatósági igazolvány, amellyel a közgyógyellátásra való jogosultság igazolható. Közgyógyellátás keretében gyógyító ellátás csak hatályos (le nem járt) és egyben érvényes közgyógyellátási igazolvánnyal rendelhető, illetve vehető igénybe. A közgyógyellátási kérelmet a lakóhely szerint illetékes járási hivatalhoz kell benyújtani, azonban a kérelem benyújtása előtt fel kell keresni a házi orvost, hogy igazolja a havi rendszeres gyógyító ellátásokat. A kérelmet formanyomtatványon kell benyújtani, és csatolni kell a közgyógyellátás iránti igény alapjául szolgáló tények igazolását, illetve, ha egyéni gyógyszerkeretet is igényelni kíván, akkor zárt borítékban a házi orvos által a havi rendszeres gyógyító ellátásokról kiállított igazolást is. Alanyi jogú közgyógyellátáson alapuló kérelem esetén, ha a kérelmező nyilatkozik arról, hogy egyéni gyógyszerkeret megállapítására nem tart igényt, a kérelméhez nem kell csatolni a házi orvos igazolását. A közgyógyellátásra való jogosultságról a lakóhely szerint illetékes járási hivatal dönt. A közgyógyellátás jogosultsági feltételeinek fennállása esetén a járási hivatal határozatában megállapítja a közgyógyellátásra való jogosultságot, a jogosultság kezdő időpontját és a gyógyító ellátások elismerhető költsége figyelembe vételével a gyógyszerkeret összegét. A közgyógyellátás során a gyógyszerek árához nyújtott támogatás összege a gyógyszerkeret erejéig korlátozva van. A gyógyszerkeret tehát az az összeg, amelyben egy-egy jogosult számára korlátozták a gyógyszer térítési díjához nyújtott hozzájárulás összegét. Az eseti keret összegét pedig nem az eljáró hatóságok határozzák meg, hanem a tárgyévben beadott kérelmek vonatkozásában a költségvetési törvény. A gyógyászati segédeszköz és a rehabilitációs gyógyászati ellátás térítési díjához a közgyógyellátás keretében nyújtott támogatás az ún. közfinanszírozás alapjául elfogadott árhoz igazodik, az ellátások a közfinanszírozás alapjául elfogadott ár erejéig térítésmentesek. A közgyógyellátás keretében rendelhető gyógyászati segédeszközök körét az OEP a tb támogatás megállapítására irányuló hatósági eljárás során határozza meg. Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a járási hivatal határozata alapján hatósági nyilvántartást vezet a közgyógyellátásra jogosultak jogosultságáról és gyógyszerkeretükről.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2013	7
2014	7
2015	5
2016	4
2017	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ápolási díj

Az alanyi jogcímen biztosított ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Szabályozó jogszabályok: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 40-44. §-ai, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatás fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. tv. 16. § h) pontja, a 44/A. § (2) bekezdése.).

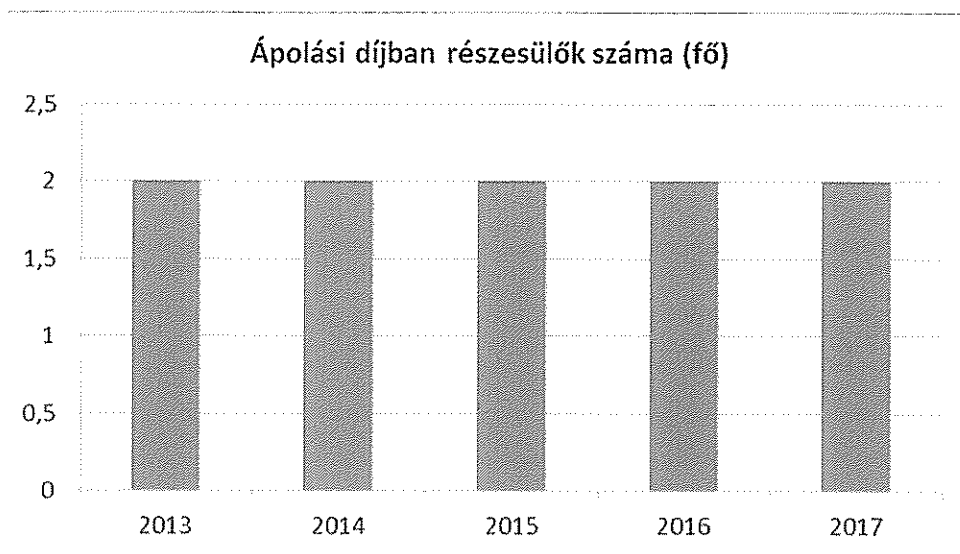
Az ellátás pénzbeli, amely ellátás jövedelmi helyzettől független. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pont], ha állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi. Súlyosan fogyatékos személy az, akinek segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik, vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik, és ezért kizárólag tapintó - halló - életmód folytatására képes vagy hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel sem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad vagy értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervazív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető vagy mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiánya miatt önmaga ellátására nem képes és állandó ápolásra, gondozásra szorul. Tartósan beteg az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel.

A járási hivatal - kérelemre - kiemelt ápolási díjra való jogosultságot állapít meg annak a személynek, aki a jogszabályi feltételeknek megfelel. Fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítségével nélkül önállóan nem képes étkezni vagy tisztálkodni, vagy öltözködni vagy illemhelyet használni vagy lakáson belül - segédeszköz igénybevételével sem - közlekedni, feltéve, hogy esetében a fenti pontokban foglaltak közül legalább három egyidejűleg fennáll. Az ápolási díj folyósításának időtartama szolgálati időre jogosít.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2013	2	0	2
2014	2	0	2
2015	2	0	2
2016	2	0	2
2017	2	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A szentlőrinci Eszterházy Egészségközpontban lehetőség van fizioterápiás kezelések igénybevételére modern, szakszerű gépek berendezések segítségével, valamint gyógytornára és gyógymasszázsra, mely segíti a betegek teljes gyógyulását, hogy minél előbb visszanyerjék egészségüket, megszokott életminőségüket. 2012. március 1-jétől lehetőség van otthoni szakápolás igénylésére, mely háziorvosi elrendelés alapján történik.

A fejlesztő és rehabilitációs szolgáltatások - fizioterápia, mozgásszervi terápia – Szentlőrincen és Pécsset járóbetegként vehetők igénybe. Bentfekvő betegek a Harkányi Gyógyfürdő Kórházban, illetve a kezelések egy részét a Szigetvári Kórházban vehetik igénybe.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az általános iskolások és óvodások közétkeztetését vállalkozó szerződéssel oldja meg az önkormányzat. E szerződésben a vállalkozó kötelezettséget vállalt arra, hogy az ételek az életkornak megfelelőek és

tartalmazzák a 67/2007. (VII.10.) GKM-EÜM-FVM-SZMM együttes rendelet mellékletében szabályozott, az adott korcsoportra vonatkozó energia- és tápanyagszükségletet. Az ételek nyersanyag összetételénél különös figyelemmel kell lenni a gyermekek fejlődésére, az egészséges táplálkozást biztosító tápanyagok felhasználására. A felnőtt étkezésnél, ha az étkezésben részesített személy egészségi állapota indokolja, a háziorvos javaslatára az étkezés keretén belül az igénybevevő részére a konyháról diétás étkeztetést biztosítunk. Jogszabály rögzíti az étrendtervezés szabályait, valamint az étkezésekkel kapcsolatos követelményeket is. Ilyen például, hogy egymást követő kétszer tíz ételmezési nap főétkezéseiben egy ételsor csak egy alkalommal fordulhat elő, vagy hogy állati eredetű fehérjeforrást minden főétkezésnek, bölcsődei étkeztetés esetén az egyik kísétkezésnek is tartalmaznia kell.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportprogramokhoz való hozzáférést a gyermekek számára a sportpályán tudja biztosítani a falu. E célt szolgáló egyéb létesítmény a településen nincs.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Hetvehelyi Szociális Szolgáltató Központ és Konyháján keresztül biztosítja az önkormányzat a szociális étkeztetést és a házi segítségnyújtást. Szentlőrinc Város Önkormányzat, mint fenntartóval kötött megállapodás alapján a Szentlőrinci Szociális Szolgáltató Központon keresztül történik a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat ellátása.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Pozitív diszkrimináció a szociális és egészségügyi ellátás keretein belül nem volt.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Kis település lévén a lakók szinte napi rendszerességgel találkoznak, információt cserélnek. Anyagi lehetőségek miatt a szervezett rendezvények száma lecsökkent évi két alkalomra. Minden évben megrendezik a családi napot, valamint egészség és sportnapot szerveznek.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Etnikai konfliktus a településen nincsen.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Helyi rendelet alapján a jogosultak részére az önkormányzat természetben nyújtott átmeneti segílyt biztosít, melynek keretében a START munkaprogramban megtermelt zöldségeket osztunk ki. Minden év karácsonyán az óvodás és iskolás gyermekek karácsonyi csomagot kapnak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a településen a munkanélküliek között azok aránya, akik évek óta közmunkában vesznek részt	Minél több közfoglalkoztatott érdekeltté tétele a nyílt munkaerő piacra történő visszatérésre
A településen alacsony a szakképzettséggel rendelkező személyek száma	Az önkormányzat a közfoglalkoztatottak számára képzést biztosít a BAMKH Szentlőrinci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által indított képzéseken.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek helyzetének vizsgálatánál elsőként néhány fogalmat és szabályozást kell áttekintenünk.

Nemzetközi szabályozás a gyermeki jogok területén:

A gyermekek joga elválaszthatatlan az emberi jogoktól, így e jogok mai tartalmát meghatározó nemzetközi dokumentumok sorában elsőként kell említeni az 1948-ban elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát, valamint az 1952-ben megalkotott Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmányát. Alapvetően meghatározó a gyermekjogok terén az Egyesült Nemzetek Szervezetének a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban 1989. november 20-án kelt Egyezménye (Gyermekek jogi Egyezmény), amelyet az 1991. évi LXIV. törvénnyel Magyarország is kihirdetett. (ld. a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről). Országunk ezzel valamennyi fent felsorolt dokumentumhoz csatlakozott. Az Egyezmény 6. cikke tartalmazza, hogy az Egyezményben részes államok elismerik, hogy minden gyermeknek veleszületett joga van az életre. Az Egyezményben részes államok a lehetséges legnagyobb mértékben biztosítják a gyermek életben maradását és fejlődését.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pontja).

Védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembé veszi. (Gyvt. 68. § (1) bek.) A gyámhatóság - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembé veheti továbbá: a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértési tényállást megvalósító gyermeket és a szabálysértést elkövetett fiatakorút, a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. (Gyvt. 68. § (2) bek.) A védelembé vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a gyámhatóság a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz, így különösen:

a) kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, az Nktv. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,

b) kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,

c) kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,

d) kezdeményezi a háziorvosnál - súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál - a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,

e) intézkedik - az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,

f) magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,

g) figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására, figyelmezteti továbbá a szülőt a Gyvt. 68. § (5) bekezdés szerinti jogkövetkezményre,

h) kötelezheti a szülőt és a gyermeket, illetve felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy a nevelési-oktatási intézményben előforduló erőszak miatt kialakult helyzet vagy más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjen meg iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegye igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást. (Gyvt. 68. § (3) bek.)

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek. (Gyvt. 67/A. § (1) bek.)

Halmazottan hátrányos helyzetű:

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a Gyvt. 67/A. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. (Gyvt. 67/A. § (2) bek.)

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmazottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (Nek. tv. 2011. évi CXCV. tv. – 4. § 25. pont).

2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról fogyatékosági és műveltségi területenként részletesen meghatározza a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelésének céljait, módszereit, az egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit, a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit, a nevelés, oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. Az iskolai végzettségéről szóló nyilatkozat megtétele önkéntes alapon történik. A jegyzői gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra (egy évre) – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek (fiatal felnőtt) hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Okorvölgyon védelembe vett, illetve veszélyeztetett gyermek nem volt.

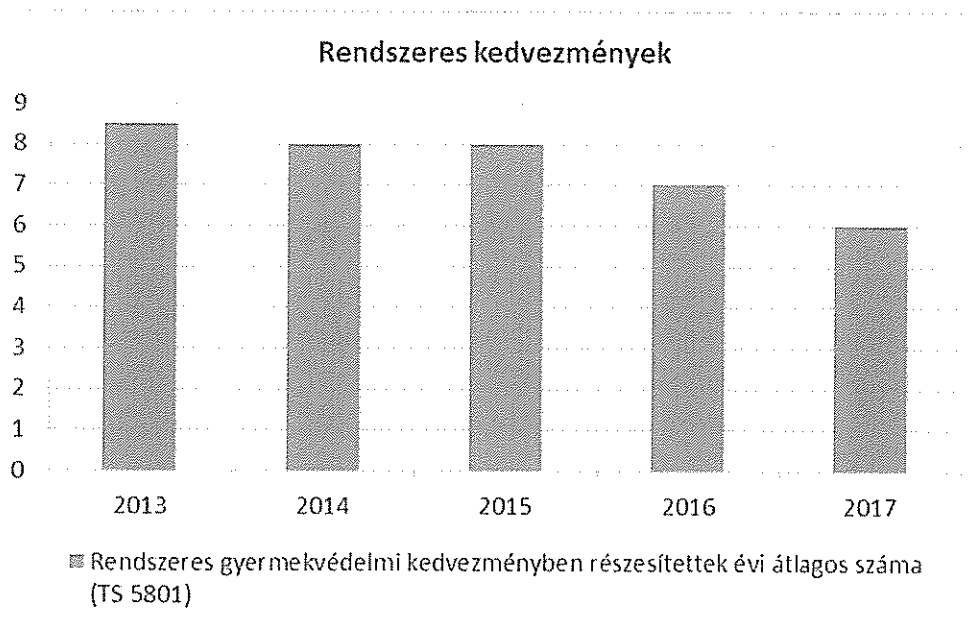
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt. 151. § (5) és (5a) bekezdésében meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak, a Gyvt. törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevitelére. (Gyvt. – 1997. évi XXXI. tv. 19-20/B. §). A jegyző, mint gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a jogszabályban meghatározott mértéket. Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	9
2014	8
2015	8
2016	7
2017	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma csökkent, ami a gyermekek számának csökkenésével magyarázható. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban, rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban egy gyermek sem részesült. A tartósan beteg, fogyatékos gyermekek számáról nincs adatunk.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A szociális ellátórendszer átalakításával a rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény, mint juttatási forma megszűnt.

Az ingyenes étkezésnél a gyermekek/tanuló megoszlása jogosultsági alapon a következő:

Óvoda esetében

egészségi vagy családi állapot alapján, jövedelemtől függetlenül (beteg, fogyatékos, nagycsaládos), eddig féláron étkeztetett, 2015. szeptember 1-jével módosulnak a szabályok és ingyen étkezhet;

- jövedelmi alapon (három kategória van, az egyik szociálisan rászoruló (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül- eddig is ezután is ingyen étkezhet),
- a másik nem minősül szociálisan rászoruló (a család 1 főre eső havi nettó jövedelme a minimálbér 130%-át nem haladja meg: 2015. szeptember 1-jéig teljes árat fizetett, ezután ingyenesen étkezhet) vagy a család 1 főre jutó jövedelme a minimálbér 130%-át meghaladja, eddig és ezután is fizetnie kell az étkezésért).

Általános iskola esetében

Ingyenes étkeztetésre jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő vagy nevelésbe vett tanuló. 50 %-os kedvezményt kap a tartósan beteg illetve a három vagy többgyerekes családban élő tanuló.

Ingyenes tankönyv szabályai:

A 2013/2014-es tanévtől kezdve megváltoztak az ingyenes tankönyv használatának feltételei. A köznevelési törvény 46.§(5) bekezdése rendelkezik azok köréről, akik térítés nélkül juthatnak tankönyvekhez. A 2015/2016-os tanévben a térítésmentes tankönyvellátás kiterjed a 1.2.3. évfolyamra, a nemzetiségi

valamint a gyógypedagógiai nevelésben oktatásban részesülőkre. Továbbra is biztosítja rászorultsági alapon az ingyenes tankönyvellátást a többi évfolyamon.

A nappali rendszerű oktatásban részvevő tanuló számára a köznevelési törvény szerint ingyenes tankönyvet köteles biztosítani az iskola, ha a tanuló: nevelésbe vett, tartósan beteg vagy a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd vagy három vagy több kiskorú, vagy eltartott gyermeket nevelő családban él, vagy nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül és az erre jogosító – érvényes – igazolást az igénylés mellé csatolta.

Óvodáztatási támogatás szabályai:

2015. szeptember 1-jétől az óvodáztatási támogatás megállapítására nincs lehetőség.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére. A gyermekek a hetvehelyi óvodába és általános iskolába járnak.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen minden gyermek magyar állampolgársággal rendelkezik.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen szegregált lakókörnyezet, telep nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Magyarország jövőbeni gazdasági, társadalmi és politikai fejlődése azon múlik, hogy a most felnövekvő gyermekek felnőttként mennyire lesznek boldogok, egészségesek, jól képzettek, mennyire érzik magukat biztonságban, mennyire lesz erős az önbizalmuk, önbecsülésük. A növekvő idősödés világosan mutatja, hogy maximalizálni szükséges a jövőbeli humán erőforrásokat, vagyis maximalizálni kell az összes gyerek lehetőségét a jövőben, és a szegénység és kirekesztődés problémáját hatékonyan kell kezelni. A hátrányos, halmozottan hátrányos, köztük roma gyermekek helyzetének javítása, a szegénység átörökítésének megakadályozása kulcskérdése a társadalmi felzárkózásnak.¹²

Hazánkban a 18 éven aluliak száma 2011. január 1-jén 1.797.955 volt, arányuk az össznépességen belül 18,0%. A születések száma a 80-as évek közepe óta folyamatosan csökken, noha 2012-ben enyhe emelkedés figyelhető meg: 2010-ben 90.335, 2011-ben 88.049, 2012-ben 90.269 gyermek született. 2010-ben 24 ezer gyermeket vettek védelembe. Évek óta nem csökken a súlyos veszélyeztetettségük miatt a gyermekvédelmi szakellátásba bekerülő, illetve ott nevelőszülőnél, vagy gyermekotthonban elhelyezett gyermekek száma. 2010-ben ez a szám 17.792 volt. A 12–14 éves, illetve ennél magasabb életkorú gyermekek bekerülésének okai között nagyrészt iskolai problémák, csavargás, iskolakerülés, súlyos

¹² Ld. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 31-32. oldal.

magatartási, beilleszkedési zavarok állnak, amelyeknek a kezelését nagyban hátráltatják a gyermek-és serdülő pszichiátriai ellátás súlyos hiányosságai. Nem csökken a –komoly állami költségráfordítást igénylő – szakellátásban eltöltött időtartam sem, kevés gyermeket sikerül visszagondozni a családjába. Ebben egyaránt közrejátszik a családoknak a gyermekekre nézve súlyosan veszélyeztető állapota, a szülők munkanélkülisége, jövedelemnélkülisége, illetve a gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátórendszer kapacitáshiánya.¹³

A gyermekjóléti szolgáltatás egy speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermekek érdekeit. A szabadidő szervezés a szociális munkában lehetőséget ad arra, hogy ne csak a „veszélyeztetett” gondozott gyermekekkel foglalkozunk, hanem a felügyelet hiánya és a „szabadidő hasznos” eltöltésének szempontjából hátrányos helyzetű gyermekekkel is.

Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető. Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

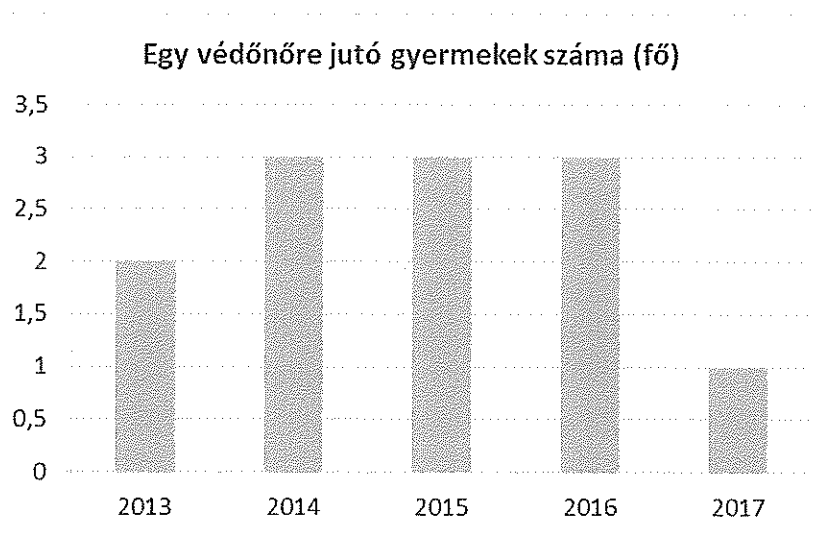
Okorvölgy községben önálló védőnői szolgálat nincs. A gyermekek ellátását a Hetvehelyi védőnő biztosítja. A védőnők fontos szerepet töltenek be a nő,- anya, csecsemő, valamint a gyermek-iffjúság és családvédelemben. A védőnő az egészségügyi alapellátás részeként a családok egészségének megőrzésére, segítségére irányuló megelőző tevékenységet, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlás megelőzése érdekében egészségfejlesztést végez. A védőnő a várandós kismamáknak tájékoztatást nyújt a szűrővizsgálatokról, az egészséges táplálkozásról, a terhességről, az igénybe vehető ellátásokról. A terhesség ideje alatt havonta egy alkalommal látogatja meg a kismamát az otthonában. A gyermek születése után figyelemmel kíséri a baba fejlődését. Segít megszervezni a kötelező védőoltásokat, továbbá mindennel kapcsolatban felvilágosítást nyújt, mely a gyermek egészségével és fejlődésével kapcsolatos.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201) Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	0	2
2014	0	3
2015	0	3
2016	0	3
2017	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

¹³ Ld. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 32. oldal.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Gyermekorvosi ellátás részben biztosított. Havonta egy alkalommal Hetvehelyen a védőnő segítségével a gyermekorvos ellátja Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin község gyermekeit. Egyéb esetben a háziorvos látja el a gyermekorvosi teendőket is.

c) 0–7 éves korúak (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodában és az általános iskolában elvégezhető fejlesztések azokban az intézményekben történnek, amelyekbe a gyermekek járnak. Az iskolán kívüli fejlesztés a szakemberekhez való irányítással történik. (Nevelési Tanácsadó, pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus) A fejlesztés hatásának értékelése dokumentum-, tanulmányi eredmény elemzése, a szülőkkel és gyerekekkel való beszélgetés- által valósul meg.

d) gyermekjóléti alapellátás

A településen nincs bölcsőde és családi napközi. A gyermeklétszám jelenleg nem indokolja ezen ellátások bevezetését és fenntartását.

A gyermekjóléti alapellátást az önkormányzat által fenntartott szentlőrinci Szociális Szolgáltató Központ gyermekjóléti szolgálata látja el. A gyermekjóléti szolgáltatás nem csak a veszélyeztetett gyermekekre irányul, hanem minden családra a támogató szolgáltatások igénybevétele révén, illetve kockázati csoportokra a prevenció keretében.

Gyermekjóléti alapellátások:

- a) rendszeres pénzügyi támogatás
- b) rendkívüli pénzügyi támogatás
- c) kiegészítő pénzügyi támogatás
- d) gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése
- e) otthonteremtési támogatás.

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

- a) gyermekjóléti szolgáltatás (tájékoztatás, tanácsadás, várandós anyák támogatása, szabadidős programok szervezése, veszélyeztetettség feltárása, családgondozás)
- b) gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet)

- c) átmeneti gondozási formák (helyettes szülő, családok átmeneti otthona, gyermekek átmeneti otthona).

Hatósági intézkedések:

- a) átmeneti és tartós nevelésbe vétel
- b) védelembe vétel
- c) családba fogadás
- d) ideiglenes hatályú elhelyezés
- e) utógondozás
- f) kiskorú nevelési felügyeletének elrendelése
- g) bűnelkövető fiatalok intézeti ellátása és pártfogó felügyelete.

Gyermekjóléti szakellátások

- a) otthont nyújtó ellátás (nevelőszülő, gyermekotthon, speciális otthon, csecsemőotthon)
- b) területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

e) gyermekvédelem

Gyermekvédelmi hatósági feladatok hatáskör címzettje a Baranya Megyei Kormányhivatal Szentlőrinci Járási Hivatalának vezetője, a Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője, valamint a jogszabályban meghatározott szervek vezetői. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény (1997. évi XXXI. törvény) tartalmazza a gyermekvédelem funkcióit, fontosabb előírásait, szervezetrendszerét, működését.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások nincsenek.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A település gyermekeinek egészségfejlesztési-, sport-, szabadidős- és szünidős tevékenységhez a gyermekek elsősorban az óvodában és az iskolában jutnak hozzá.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei), ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetés szerződéses formában vállalkozáson keresztül történik. Ingyenes tankönyv ellátásban a jogszabályi feltételeknek megfelelő gyerekek részesülnek.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor, járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

Hátrányos megkülönböztetésről nincs adat.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Pozitív diszkriminációról adat nincs.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A településen óvoda intézmény nem működik. A gyermekek az óvodai ellátást társulási formában működő hetvehelyi intézményben veszik igénybe. A 3-6 éves korú gyermekek száma a Hetvehelyi Óvoda létszámánál lettek figyelembe véve.

A településen általános iskola intézmény nem működik. A gyermekek az iskolai ellátást a hetvehelyi intézményben veszik igénybe. A tanköteles korú gyermekek száma a Hetvehelyi Általános Iskola létszámánál lettek figyelembe véve.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (Nek. tv. 2011. évi CXCV. tv. – 4. § 25. pont).

2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról fogyatékosági és műveltségi területenként részletesen meghatározza a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelésének céljait, módszereit, az egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit, a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit, a nevelés, oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. Az iskolai végzettségéről szóló nyilatkozat megtétele önkéntes alapon történik. A jegyzői gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra (egy évre) – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek (fiatal felnőtt) hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy

intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A hetvehelyi óvoda illetve általános iskola a jogszabályi előírások betartása mellett, a feladatellátást biztosítja.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A KLIK Szigetvári Tankerülete a szükséges feladatok ellátására, a gyermekek fejlesztésére gyógypedagógust és logopédust biztosít.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetésre és jogellenes elkülönítésre az intézmények között, illetve az egyes intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A hetvehelyi általános iskola látja el a feladatot. Az országos mérési eredmények alapján az azonos lakosságszámú településekhez viszonyítva jó az eredmény.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Statisztikailag és más módon sem lehet kimutatni azokat a tetteket, a nevelők gyermekekhez való hozzáállását, amivel igyekeznek segíteni a gyermekeket.

A településen élő gyermekek a hetvehelyi általános iskolába és óvodába járnak, az iskolában minden nap biztosítják az iskolatejet illetve a gyümölcsöt.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Csökken a gyermekek életszínvonala	Az átlag alatti életszínvonalú gyermekek figyelemmel kísérése óvoda, iskola, védőnő és gyermekjóléti szakember által
Gyermekek részére kevés a nyári szabadidős program	Nyári szabadidős programok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- A Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A foglalkoztatási illetve munkaerő-piaci ellátásokban, szolgáltatásokban a nők ugyanúgy részesülhetnek, mint a férfiak.

Hazánkban a válság idején sokkal több részmunkaidős és fix időtartamú munkakört szüntetnek meg, amelyeket inkább női munkavállalók töltenek be (2011-ben a nők 32, míg a férfiak 8 százaléka töltött be ilyen állásokat). Másrészt a gyerekvállalás is hátrányos helyzetet eredményez a munkaerőpiacon: egy OECD-elemzés szerint egy európai nő jövedelme minden egyes gyereke után 12 százalékkal esik vissza. Harmadrészt az alacsony fizetésű nők egyre nagyobb arányban hagyják el a munkaerőpiacot és lesznek munkanélküliek, vagy lesznek részesei a feketegazdaságnak, fizetései totális elértéktelenedése miatt. „A válság előtt is jobban érintette a nőket a munkanélküliség, a bizonytalan munkakörülmények, a részmunkaidős állások, alacsony fizetések és lassan fejlődő karrierek. De a megszorítások felerősítik ezeket a folyamatokat” – állítja egy képviselő. Például az EU-ban a közsférák állásait 70 százalékban nők végzik, és ebben a szektorban szüntetik meg a legtöbb munkakört, itt csökkentik leginkább a fizetéseket vagy nem hosszabbítják meg a határozott idejű szerződéseket. Az Európai Unión belül a nemek egyenlősége alapvető jog, amelyet például az Európai Unió működéséről szóló Szerződésben (TFEU) is rögzítettek. Az Unió az esélyegyenlőség elvére rendre kulcsfontosságú értéként hivatkozik, és erőfeszítéseket is tesz megteremtéséért, például a nőjogi és esélyegyenlőségi FEMM bizottság munkáján keresztül.¹⁴

A szakirodalomban is gyakorta kétfajta szegregációt említenek, a vertikális és a horizontális elkülönítése. A horizontális szegregáció a fenti tényre utal, azaz a férfiak és a nők más-más gazdasági területen, szektorokban, foglalkozásokban helyezkednek el. De gondolhatunk itt például az orvosi pályára, ahol a sebész és a nőgyógyász foglalkozását szinte kizárólag férfiak töltik be (nem véletlenül, hiszen ezekben a legnagyobb mértékű az anyagi siker), míg a gyermekgyógyászok között túlnyomó többségben vannak jelen

¹⁴ Ld. http://index.hu/gazdasag/2013/03/08/a_ferfiaknak_meg_a_gazdasagi_valsag_is_jobb/

a nők (és ezzel együtt az előző szakterületekhez képest a gyermekgyógyászok társadalmi presztízse és kereseti lehetősége jóval kisebb). A horizontális szegregáció azt jelenti tehát, hogy az eltérő nemi szocializáció és a nemi szerepeknek való megfelelés igénye következtében a férfiak és a nők más-más pályákon indulnak el. A vertikális szegregáció a foglalkozási hierarchiában való előrejutási lehetőségeket foglalja magában, azt a jelenséget, hogy a beosztási szinteken egyre feljebb haladva, akkor is jelentősen csökken a nők aránya, ha megfelelő formális képzettséggel rendelkeznek, és a pozíció betöltésére formálisan megfelelő szakemberek között sem kisebb az arányuk, mint a férfiaké. A közgazdászok között például igen magas a nők aránya, mivel a főiskolai képzésből kikerülők kétharmad része nő, a vezető pozíciókban ehhez képest kevés női vezetővel találkozhatunk. A gazdasági élet első szintű vezetői székeiben pedig egyáltalán nincsenek jelen a nők. Semmi kétség, hogy a világon egyetlen olyan ország sem létezik, ahol a nők lennének többségben a vezetői posztokon. Magyarországon fontos szempont az iskolai végzettség folyamatos emelkedése. A nők a férfiakat is felülmúló arányban kapcsolódtak be a felsőoktatásba. Azonban jelentős mértékű szegregáció volt tetten érhető, más-más tudásanyagot közvetítő tanintézményekben tanulnak fiúk és a lányok. A műszaki pályák kivételével a nők egyik intézményben sem alul reprezentáltak a diákok körében.

Egyértelműen látszik a közgazdászpálya elnőiesedésének ténye is, amely több évtizedes múltra tekint vissza. A gazdasági rendszer átalakulásával párhuzamosan pedig éppenséggel igen erőteljesen előtérbe kerültek azok a szakterületek, ahol a nők arányaikat tekintve egyáltalán nem voltak a férfiakhoz képest hátrányos helyzetben. Jelentősen megnövekedett a közgazdasági és a jogi pálya súlya, és ugyanakkor – legalábbis általánosságban – lényegesen veszítettek korábbi fontosságukból a műszaki diplomák. Azok a tényezők, amelyekre korábban tehát az elnőiesedés tendenciája volt jellemző, most előnyként jelennek meg, és segítenek stabilizálni a nők helyzetét a gazdasági vezetők csoportján belül. Hogyha tehát a férfi-női karrier egyenlőtlenségek körében a nemre jellemző tényezők közül az iskolai végzettséget vesszük vizsgálat alá, éppen a nők igen előnyös helyzetét kell hangsúlyozni. Azonban az ily módon felhalmozott tudásanyag egy nőt sokkal ritkábban készítet arra, hogy tudatosan szemlélje pályafutását, esetleg meg is tervezze azt. Emögött magyarázatként pedig igen nagy részben rejlenek a nemek közötti szocializációs különbségek.¹⁵

A nők elleni hátrányos megkülönböztetés nem mindig könnyű észrevenni. A nők munkaerő piaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja. Egyik oldalon a pénzkeresés, a szakmai tudás, az előmenetel áll, a másik oldalon van a család, az otthonteremtés. Nem könnyű összeegyeztetni a karriert és a családot, pedig szinte minden nőnek meg kell birkóznia e feladattal.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

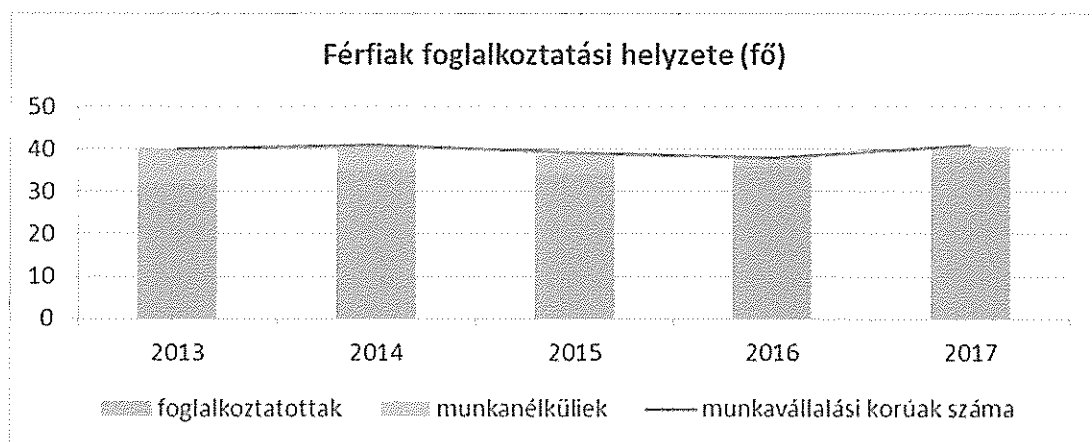
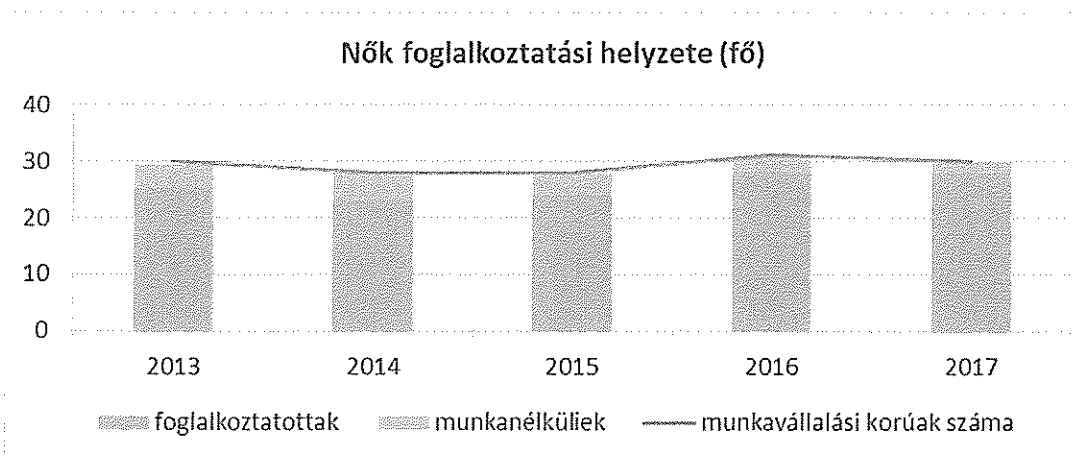
A munkavállalási korú nők aránya alacsonyabb, mint a férfiak száma. A foglalkoztatottak számánál ugyanez a tendencia mutatkozik. A munkanélküliek tekintetében a nők kevesebben vannak mint a férfiak.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	40	30	32	25	8	5
2014	41	28	35	23	6	5
2015	39	28	34	24	5	4
2016	38	31	36	28	2	3
2017	41	30	38	28	3	2

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

¹⁵ Ld. <http://www.tarki.hu/adatbank-h/nok/szerepvalt/nagybea97.html>

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A település lakói közül foglalkoztatást segítő és képzési programon az érdeklődők részt vettek.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nincs nemenkénti megkülönböztetett adat az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei tekintetében, de sok esetben a statisztikai adatokból megállapítható, hogy az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából.

Az önkormányzat a közfoglalkoztatási programokban tudja az alacsony iskolai végzettségű nőket alkalmazni.

A roma népességben belül a nők iskolai végzettsége igen alacsony. A roma nők 81,4%-a végzett legfeljebb 8 általános iskolát, amíg ez az arány a férfiak körében 71,8%.³² A roma nők között két és félszer magasabb azoknak az aránya, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, mint a nem roma nők között. A legfrissebb népszámlálási adatok szerint a roma nőknek csak 11,1%-a rendelkezik legalább szakmunkás végzettséggel, míg a roma férfiaknak 15,0%-a. A jelentős különbség nem csak kisebbségi, hanem családi nemi szerepekből adódó okokra is visszavezethető. A roma nőknél a magas iskolai lemorzsolódási mutatókért felelős tényezők: motivációvesztés, a hátrányos helyzetből adódó szocializációs különbségek, részben a korai gyerekvállalás és részben a hagyományos családi szerepekből fakadó végzettség nélküli iskolaelhagyás, melyeket az iskola és a szociális védelmi rendszerek a gyakorlatban sokszor nem megfelelően kezelnek, így csorbul a minőségi integrált oktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés. A nők körében különösen nagy a roma és az országos foglalkoztatottság közötti különbség. Az össznépességben a nők foglalkoztatottságának az aránya a roma nőkéhez képest 2,6-szor nagyobb, valamint a roma nőket saját népességükön belül is hátrány éri, fele akkora az esélyük a foglalkoztatottságra, mint a

roma férfiaknak. Azok, akik a családalapítás miatt lemondanak továbbtanulási szándékukról, akár egész életükre elvesztik annak az esélyét, hogy valaha stabil munkahelyük legyen. A családalapítás és a munkaerő-piaci esélyek konfliktusával fiatalabb korban (kevesebb tapasztalat birtokában) szembesülnek a romák. Másrészt családjuk és szomszédjaik véleménye alapján különösen erősek lehetnek azok a megfontolások, amelyek következtében a roma fiatalok egy jó része esetleg jelentősen alulbecsli az iskolázottság munkaerő-piaci hozadékát. Ezért inkább nagyobb hangsúlyt fektethetnek a gyermekvállaláson keresztül történő státuszemelkedésre, ami persze tovább csökkenti az esélyét bármilyen jövőbeni integrációs folyamatnak. A nők körében figyelhető meg a legnagyobb különbség munkanélküliség tekintetében is. Egy roma nőnek 3,4-szer akkora esélye van a munkanélküli státuszra, mint a nem roma nőknek. A roma nők helyzetének javulása csak az érintett célcsoport aktív részvételével valósítható meg.¹⁶

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A településen hátrányos megkülönböztetés miatt bejelentést nem tettek. A közfoglalkoztatásban, a Munka Törvénykönyves, köztisztviselői és közalkalmazotti jogviszonyoknál egyaránt azonos, jogszabályoknak megfelelő bér és azonos munkafeltételek illetik meg mind a nőket, mind a férfiakat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

E pontra vonatkozó jogszabályi környezetet és rendelkezéseket a Szt. valamint a Gyvt. adja.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)¹⁷

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében, 2013. szeptember 1-jétől, az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

A településen a 3 év alatti gyermek száma elenyésző, ezért bölcsőde nem működik a településen, nincs rá igény sem. Ezen felül, családi napközi sincs a településen, a területi ellátási kötelezettséggel rendelkező óvoda férőhelyeinek a száma lehetővé teszi a hetvehelyi, okorvölgyi, szentkatalini gyerekek ellátását is.

¹⁶ Ld. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 27- 28. oldal.

¹⁷ Az Nkntv. 2014. szeptemberétől 3 éves kortól teszi kötelezővé az óvodai részvételt.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Településünkön nagyon alacsony a várandós anyák és gyermeke száma. A legnagyobb problémát az jelenti, hogy munkalehetőség hiányában a fiatalok még családalapítás előtt elköltöznek. Védőnői státus nincs a településen, a feladatot a hetvehelyi védőnő látja el.

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama segítése, ezzel is támogatva a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermeket ellátó intézményekkel, a háziorvossal is. A védőnői szolgálat hatékonyan végzi működését a gyermek- és az anyavédelemben.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma
2013	0	3
2014	0	1
2015	0	1
2016	0	2
2017	0	2

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető Törvénykönyv tartalmazza.

A családon belüli erőszak fogalma alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag, házastárs vagy élettárs vagy ex-partner kísérletet tesz vagy meg is valósít olyan magatartásokat, amelyekkel a másik fél fölött hatalmat, testi, lelki, anyagi vagy jogi dominanciát tud gyakorolni. A családon belüli erőszak kifejezés mellett használatos a párkapcsolati erőszak és a gyermekbántalmazás elnevezés is. A családon belüli erőszak körébe sorolható az is, ha harmadik személy követi el a család egy tagja ellen, csupán a családban betöltött szerepe mellett. Az erőszakot a gyakorlatban tágabban kell értelmezni, beletartozhat a lelki terroron túl a szidalmazás, verekedés, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés, erőszakos megnyilvánulások, de akár a pénzügyi-gazdasági függőségbe hozás stb. A családon belüli erőszak fogalmkörébe tartozik a partner-partner közti, illetve az idősebb családtag bántalmazása és a gyermekbántalmazás is, a családforma lehet egyszülős is. Az elkövetőket és az elszenvedőket főként a nemi és korcsoport szerinti megoszlás alapján vizsgálják. A bántalmazott és a bántalmazó minden esetben ismeri egymást, leggyakrabban családi vagy intim viszony köti vagy kötötte őket össze. Fontos eleme az erőszakos magatartás vagy annak előkészülete vagy kísérlete a bántalmazó részéről.

A nők elleni erőszak az ENSZ meghatározása szerint bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

A jelenség minden emberi civilizációban előfordul, etnikai, vallási és társadalmi osztályoktól függetlenül. A figyelem először a feminista-polgárjogi mozgalmak megjelenésekor irányult a problémára, az 1960-70-es években az USA-ban és Nyugat-Európában.

Feltárása igen nehéz, mivel a családon belüli erőszak még a mai modern társadalmakban is tabunak számít, mind az erőszak alkalmazója, mind annak elszenvedője igyekszik eltitkolni az erőszak létét. A társadalom nagy része úgy tekint a jelenségre, mint valamely családi problémára, mely nem a külvilágra tartozik.

Elsősorban a nők elleni cselekményeknél gyakori. Magába foglalhatja a különböző fenyegetéseket (verés kilátásba helyezése, emberöléssel vagy például gyermek életének kioltásával kapcsolatos fenyegetések), zsarolást, függő viszony kialakítását (munkalehetőség korlátozás, elzárás, baráti-családi kapcsolatok

megszakításának kieroszakolása), ellenőrzést az elnyomott személy felett, információk eltitkolását. Gyakori, hogy a bántalmazó a saját erőszakos cselekményét a partner-családtag állapotával, magatartásával magyarázza, felelősséget ébresztve a bántalmazottban. Az elszigetelés az egyik alapcselekménye a bántalmazónak, megpróbálja elérni, hogy a bántalmazott ne forduljon hatósághoz vagy más családtaghoz segítséget kérni. A lelki terrorhoz tartozik a partner vagy családtag vallási vagy lelkiismereti meggyőződésének manipulálása, a vallási élet korlátozása vagy nevetségessé tétele vagy valamely világnézetre- vallásra való kényszerítése is. A bántalmazó nemcsak érzelmileg, hanem pénzügyileg is igyekszik függőségbe hozni az áldozatot. Az önálló megélhetést, mint lehetőséget megszünteti és ellenőrzést gyakorol a bántalmazott pénze és vagyontárgyai felett. A bántalmazó folyamatosan szidalmazza, megszégyeníti áldozatát az emberi méltóság eltiprásáig. A testi sértéstől pedig a bántalmazott sérülést szenved, nem ritka a súlyos testi sértés, az életveszélyt okozó testi sértés, az emberölés sem. Előfordul, hogy a bántalmazó fegyvert is használ (pl. kés, revolver, bot).

A bántalmazó személyiségjegyei között megtalálható a korlátolt gondolkodásmód, az erőszak bagatellizálása, a durvaság, erőszakosság, az embertársak tárgyként való kezelése, a gyűlöletkeltés, a hirtelen indulatkitörések, féltékenység.

Magyarországon több nő, mint férfi hal meg a partnerkapcsolatokon belül elkövetett gyilkosságok áldozataként. A gyermek áldozatok kétharmada pedig fiú.

Valószínűsíthető, hogy hazánkban minden ötödik nőt rendszeresen bántalmaz partnere. Ez jelenleg mintegy félmillió bántalmazott nőt és ennél valamivel kevesebb bántalmazó férfit érint. Minden etnikai csoporton, társadalmi rétegen és lakóhelyen belül hasonló arányban találkozunk bántalmazókkal és áldozatokkal, nemcsak az alacsonyabban iskolázottak között.

Az erőszak nem a megfelelő módja az idegesség levezetésének, semmilyen családi szereposztás nem indokolja a másik megalázását és megverését. Egy érett személyiségű felnőtt képes felelősséget vállalni cselekedeteiért. A „pofonra csók” sztereotípiája csak a filmekben működik, a gyakorlatban a pofonok nem kölcsönösek, nem múlnak el nyom nélkül. Az első pofont általában követi a többi, s a bántalmazás egyre szélsőségesebb és durvább lesz. A nők nagyon gyakran hisznek a bántalmazó ígéreteiben, ilyesmi többé nem fordul elő. Ráadásul gyakori a házastárstól való anyagi és lakhatási függés is.

A partnerkapcsolati testi erőszakkal kapcsolatos esetek 95%-ában a férfi az agresszív fél és nőt bántalmaz. A fennmaradó 5%-ot a férfiakat bántalmazó nők, illetve leszbikus és homoszexuális partnereiket bántalmazó melegek alkotják.

A tapasztalatok és a statisztikák azt mutatják, hogyha egy nő szakszerű segítséget kap a trauma feldolgozásában, hamarabb észreveszi a korai figyelmeztető jeleket, s már korábban kilép a kapcsolatból.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető Törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. A lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb. Sajnos súlyosbítja a helyzetet az, hogy sokszor a családon belüli erőszakra nem minden esetben derül fény.

Településünkön nincs releváns adat a családon belüli erőszakok számáról. Hetvehelyen a közfelfogás és mentalitás elítéli a családon belüli erőszakot.

Hová fordulhatunk bántalmazás esetén a hatóságon túl?

- Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT)- 80/20-55-20, www.bantalmazas.hu,
- Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület (NANE) – 80/505-101, www.nane.hu,
- Caritas lelkisegély Szolgálat – 80/505-503.
- Sorsunk és Jövőnk Kiemelten Közhasznú Alapítvány- 23/545-668.

Okorvölgy településen az elmúlt években feljelentés nem történt családon belüli erőszak miatt.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a településen nincs. Évekre visszamenőleg ilyen jellegű probléma fel sem merült a településen.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Okorvölgy Község Képviselő –testületében minden ciklusban volt női képviselő, a jelenlegi polgármester is nő. A képviselő-testület tagjai között mindig többségben voltak a férfiak. A Szentlőrinci Közös Önkormányzati Hivatal aljegyzője , pénzügyi osztályvezetője, a hetvehelyi kirendeltség vezetője is nő, illetve az önkormányzati hivatal is zömében nőket foglalkoztat.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nincsenek, ezért felszámolásukra sem irányult kezdeményezés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a munkanélküli nők között a tartósan közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Internet szolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása, távmunka lehetőség biztosítása céljából
Szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiánya	Falugondnoki szolgálat további fenntartása